

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

56. szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1934. évi március 10

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzete centiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK BRASSÓT!

A fáklya másnak lángol

Irla: SZENTIMREI JENŐ

Kolozsvár, március 9

Személyes kérdésben kérem és köszönöm előre is a B. L. vendéglátó szívesességét. Csak azért óhajtanám igénybe venni, mert valamiképpen az én nevem is mindegyre felbukkan a Kacsó Sándor körül mesterségesen támasztott vihar hangorkeszterében. Néhány szót kérek csupán, mert meg szeretném köszönni Kacsó Sándornak, hogy újból sikerült hullámlásra bírnia az „erdélyi mosdótál” elhasznált vizeit. Kell hogy viharok legyenek, mert olmos, fülledt ég alatt élni rosszabb a halálnál. Kell hogy megdördüljön az ég és megnyíljanak az ő csatornái, mert csak így lehet reményesgünk rá, hogy hamarosan elta- karodnak a felhők és lemosolyog ránk az élető nap, hogy új életre pezsdítse szánalmasan esenevészede vetéseinket, melyeket orcánk verejtékével hiába öntözgettünk tizenöt esztendőn keresztül. Mert nem szabad ám elfelejteni sem a botrányozóknak, sem a jobb ügyhöz méltó buzgalommal botrányoztatóknak, hogy itt, ama zimankós október óta mind csak mi száutottunk, boronáltunk, vetettünk, gyomláltunk, hogy szegénységre jutott népünknek lenne betevő falatja, ha eljön a takarás ideje. De közben ugy esett, hogy aratni mindig mások arattak s nagybüszkén mások hordták be a termést a maguk szérűjébe mindnyájunk orra előtt. Ők mindig a tetejébe ültek csak a jól megrakott szekérnek, hogy messziről mindenki mindjárt megláthassa: ez az ő buzájuk, ez az ő munkájuk eredménye, nem akármé.

De nem akarnék bántani senkit. Kiki maga mesterségét folytassa tovább. Folytassa, ahogy tudja, ahogy erejétől, tehetségétől és — orcája börtől telik. Én még meg is tudom dicsérni azt a brassói apáturat, hogy maga nevével, maga teljes mellével kiállott a maga vélt igazsága mellett újságokban és szószéken. Szokatlan dolog ám ez Erdélyben, amaz „ellenforradalmár” oldalon, hogy valaki nyílt kiállással számoljon le, ha úgy érzi, hogy leszámlálnivalói vannak. Itt a kis fürész a divatos szerszám, mely lehetőleg hangtalanul egzisztenciát kifizéssel alá alatomos, de kitaró nyiszíteléssel. Itt a sarokbaharapás a divat, a pódium kirántása divat az ember lába alól, az éhenhalás ellen való falat kenyér kiütése divat az ellenfél kezéből. Tiszteletemet akarom hát nyilvánítni Péter Antal apátlélemből ur személye iránt, még akkor is, ha tudatos félrevezetés vagy szándékos félremagyarázás áldozata. A barátainktól mentsem meg minket az Isten, akik szembehelyeznek s ballábukkal ezalatt kaszárt vetnek hátulról. Ezek majd akkor kezdenek el röhögni, hangosan és d'adalmasan, ha látják, hogy végérvényesen elvágódunk s védekezni immár nincs többé erőnk.

A Péter Antalokkal öröm harcolni, Kacsó Sándor, mert van kivel harcolni. Ha Péter Antalok nem volnának, nem volna most ez az áldott vihar sem, ez a kisebbségi tisztítóvíz, melyben megégethetjük magunkat, mi is, ők is, de ennél a tűzvilágnál világosság árad testvére-

ink szemébe. Világosság, melytől végülis irtózva hátrál, ami Sötétség. Sovány vigasz, de felemelő és egyetlen érdemes vigasz, amit ebben a nehéz órában Kacsó Sándor felé nyújthatok, az a rövid pár szó, amit magam is Kemény Zsigmond pusztakamarási árkövére olvastam le a nyáron: „A fáklya másnak lángol, magát emészti meg”.

Ennél a fáklyafénynél hadd olvassam le az egész kisebbségi magyar újságírás hátlájának csengő aranypénzeit a Kacsó Sándor asztalára. Hadd mondok el, hogy az ő szava volt az egyetlen éles íjajkiáltás, mikor nekünk, ostromállapotok területén dolgozó magyar sajtómunkásoknak a szájából, törvényellenesen lecsapó rendeletekkel az édes anyanyelvünket csavarják ki. A parlamentben egy szofia interpelláció nem hangzott még el magyar részről amiatt, hogy tételes törvény és két egybehangzó, jogerős bírói ítélet ellenére, nekünk egyidő óta Kolozsvár helyett csak Clujt, Sepsiszentgyörgy helyett csak Sfântul Gheorghe szabad leírunk lapbeszüntetés terhe alatt s hogy az egyik nagyváradi lapnak még a címéből is kitörölték a Nagyvárad szót és most helyette, szégyenszemre, azt a nevet kell homlokán hordania: Szabadság. És az erdélyi magyar közösségnek: pártnak, újságírószervezetnek, egyházaknak,

senkinek, de senkinek nem jutott eszébe, hogy itt olyan példátlan jogfosztás történik, aminővel még nem találkoztunk tizenöt éves kisebbségi életünk során. Mert, hogy egy cég a maga üzletfeleivel milyen nyelven levelez s hogy leveleiben milyen nyelven nevez meg utcákat és városokat — lényegében ez a viszony a kisebbségi napilap és az ő olvasi között — abba rendeletekkel beleszózni senkinek a világon joga nem lehet. A szászokkal is kísérleteztek, de lám, a Siebenbürgisch Deutsches Tageblattot, amely a szász népközösség félhivatalosa, nyomban megtört minden kísérletezés. Míg a hivatalos magyarpárti lapban ma már nem talál sz magyar helység és utcanévet erdélyi viszonylatban s az olvasó valóságos keresztretjérvény előtt áll, mikor ki akarja sütni, hogy valamely esemény vajjon melyik megye melyik falujában történt, vagy — helységnévtárral a mellényzsebben kénytelen leülni megszokott lapja olvasására.

Nekünk, persze itt, a kolozsvári sajtóban, erről mukkannunk sem lehet. Nyílt levélben fordultunk a hadtestparancsnokhoz, Kicenzurázták. Próbáltuk közzétenni közönségünk tájékoztatására a cenzura írásos rendeletét, hogy ezentul csak román helységneveket

használhatunk. Kicenzurázták a saját rendeletüket. Próbáltuk körülírni, hogy az olvasó is megértse, hogy Baia-Mare az a „festők városa” vagy a „magyar Barbizon”. Egy darabig ment. Akkor ezt is kicenzurázták azzal a megokolással, hogy mi csak esufot akarunk tüzni a cenzori rendeletekből. Pedig — Isten látja lelkünket — csak az olvasó tájékozódását akartuk megkönnyíteni. Végül már a technikai lapcsinálásba is beleszóltak és kötelezővé tették, hogy a „Saját tudósítónktól” megszokott bejelentése elé oda kell írunk a város román nevét is, amelyből a tudósítás kelt. Így nőtt fejünkre a cenzura, így léptette elő magát egyszerű ellenőrző szervből rendelkező hatalommá a kisebbségi sajtó fölött. És ez szeme előtt folyt itt mindenkinek és senkinek nem jutott eszébe, hogy bár egy parlamenti interpelláció erejéig tiltakozzék az önkénynek e halatlan elburjánzása ellen.

Egyetlen magyar lapban egyetlen magyar újságíró érezte csak át, hogy itt a szó szoros értelmében az édesanyánk nyelvét tépik ki a szánkból, a XX. század és a sajtószabadság nagyobb dicsőségére. Ez az egyetlen magyar újságíró a maga árva, immunitástól nem védett hangján merészelt csak megírni a miniszterelnök címére, hogy mi történnik a cenzura örve és ürügye alatt a kisebbségi sajtószabadsággal Erdélyben. Ezt az egyetlen újságíró Kacsó Sándornak hívják és én a Péter Antal apát ur támadása mellé ezen a magyar anyanyelv védelmének nagykeresztjét is odaírom a mellére. Hadd éljen, hadd lángoljon ez a két kereszt egymás mellett. Így együtt majd nagyobb világosságot árasztanak.

Hosszu tartamu kormányzás elején vagyunk

— mondotta Tatarescu miniszterelnök a többségi honatyáknak

A parlament 60 tagu küldöttsége átadta a királynak a válaszfeliratot

Bukarest, március 9.

A parlament negyven képviselőből és husz szenátorból álló küldöttsége, élén a két elnökkel: Moldovanu Leontéval és Sapeanu kamarai elnökkel csütörtökön délután, a szokásos fényes külsőségek között, átnyújtotta az uralkodónak a trónbeszédre adott válaszfeliratot. Az ünnepélyes aktus után a király hosszabban elbeszélgetett a hatvantage küldöttség tagjaival.

A MINISZTERELNÖK BESZÉDE
A TOBBSÉGI ÉRTEKEZLETEN

A kormánypárt parlamenti tagjai — a mint röviden már tegnap jeleztük — szerdán este 7 órai kezdettel többségi értekezletre gyűltek össze a miniszterelnökségen. Bratianu Dinu pártelnök, aki részt vett a képviselőház délutáni ülésén, azzal az indoklással, hogy rosszul érzi magát, ezalattal nem jelent meg az értekezleten.

Tatarescu miniszterelnök hosszabb beszédet tartott az egybegyűlt többségi honatyáknak. Hangoztatta, hogy most, amikor a parlament hosszas késlekedés után végre hozzálátott az építő munkához, a legmesszebbmenő erőfeszítésre van szükség a kormányprogram teljes megvalósí-

tása érdekében. Célozva azokra a napokban megsűrűsödött híresztelésekre, amelyek szerint a kormány bukófélben volna, a következőket mondotta:

— Nem tántoríthatnak meg helyünkön sem a nehézségek, sem a személyi támadások, sem pedig ellenfeleink láthatatlan összefogásai. El fogjuk hárítani az akadályokat, vissza fogjuk venni a támadásokat s tehetetlenekké fogjuk tenni a szöpelkezőseket.

— Kormánytevőkénységünkben a korona és az ország bizalmára támaszkodunk, amely teljes és tökéletes. Hosszu tartamu kormányzás elején vagyunk s csak tőlünk függ, hogy ez a kormányzás eredményes és jótékony legyen. Az is lesz!

A miniszterelnök ezután újból felvázolta a kormány törvényhozási programját s bejelentette azokat a törvényjavaslatokat, amelyek legközelebb a parlament elé kerülnek s amelyek között

legnagyobb fontossága az adósságrendezi törvényjavaslatnak van, mert ez végleges formában le fogja zárni a konverzió kérdését.

A többség ezután hosszasan ünnepelte a miniszterelnököt.

GYAKORLATI MUNKÁBAN
A PARLAMENT

A képviselőház szerdai ülésén megkezdtek a bélyegilletéktörvény módosításáról szóló javaslat tárgyalását, a pénzügyi bizottságban pedig az egyenes adókról és a globáladoról szóló törvény módosításának vitáját. Slavescu pénzügyminiszter nagy beszédben ismertette a javaslat célját és szempontjait.

A szenátus megszavazta azt a javaslatot, amely törvényesíti az ostromállapot és cenzura bevezetéséről szóló királyi dekretumot. A vitában Gafencu nemzetiparasztpárti szenátor, az Argus főszerkesztője, nagy beszéddel kelt ki a cenzura ellen, amely meggyalázása a romániai sajtónak s megalázza az újságírást. A cenzura által felkészületlen emberek gyakorolnak ellenőrzést és turkálnak az újságíró gondolkodásában. Gafencu ezzel kapcsolatban élesen bírálta a kivételes és diktatórikus rendszereket s nem járult hozzá a javaslatához.

Csak **22.-** a nagy tubus
 Lei **22.-** a nagy tubus
 NIVEA fogpaszta

Enyhe, könnyen habzik, ize csodálatosan kellemes.

Tífusz és spanyol

Barlad, március 9

A hatalmas víztömegekkel ellepett vidéken, az árvíz visszahúzódása után spanyolnátha-járvány dühög. A város tisztifőorvosának jelentése szerint az influenzás betegek száma mintegy kétezerre tehető.

Az árvíz következményének tekinthető a megyében fellépő tífuszjárvány is.

Chiappe volt rendőrfőnök vallomása a parlamenti vizsgálóbizottság előtt

Polgárháborura való készülődéseket kell elfojtania a francia kormánynak

Chiappe szerint Frot volt belügyminiszter baloldali gárdát szervezett a köztársaság védelmére

Újból jelentkezett egy titokzatos tanu

Páris, március 9.

A francia közvélemény figyelmét még Barthou külügyminiszter súlyos jelentőségű külpolitikai tárgyalásai sem tudják elfordítani a Stavisky-botrány egyre szélesebben hömpölygő ügyéről.

Most már egyéb, súlyos politikai kérdések is keverednek az ügybe, amelynek újabb Chiappe volt párisi rendőrfőnök kihallgatása és rendkívül érdekes, bár kellően még ellen nem őrzött vallomása adott lendületet.

POLGÁRHÁBORURA VALÓ KÉSZÜLŐDÉSEK

Már a február hatodiki zavargások után tudtak a hatóságok arról, hogy a szélsőséges elemek, úgy a jobboldaliak, mint a baloldaliak, titokban fegyverkeznek, sőt egyre újabb és újabb fegyverszállítmányokat kapnak külföldről. A kormány ennek az ügynek a tisztázásával, részben a parlamenti vizsgálóbizottsággal kapcsolatban, javarészt azonban ettől függetlenül, Petain marsallt és Sarraut minisztert bízta meg.

A megbízottak a tegnapi minisztertanácsban számoltak be vizsgálatuk eredményéről. Kijelentették, hogy tényleg úgy a jobboldalról, mint a baloldaltól van rejtett fegyveres készülődés a polgárháboru kirombolására, ők tehát szükségesnek tartják, hogy a kormány sürgősen tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Egyebet a minisztertanácsról — érthetően — nem hoztak a nagy nyilvánosság elé, de ennyi is elég volt, hogy az izgalom újra magasan lobogjon. Chiappe volt párisi rendőrfőnök kihallgatása aztán csak tetézte az izgalmakat.

MIKET MOND A BUKOTT RENDŐRFŐNÖK?

Chiappet a parlamenti vizsgálóbizottság hallgatta ki. Arról az időről kellett beszámolnia, amely a Stavisky-botrány kipattanásától a felfüggesztéséig telt el.

Chiappe meglepő dolgokat mondott. Kijelentése szerint ő figyelmeztette Daladiert, hogy Frot belügyminiszter fegyveres baloldali alakulatokat akar szervezni a jobboldali felajzottság ellensúlyozására. Szerinte ezekre a baloldali fegyveres alakulatokra nem volt semmi szükség s ő meg is mondta Frotnak, hogy a rendőrség utolsó csepp véréig hűséges marad a köztársasághoz, tehát nem kell attól tartani, hogy a fasiszták, vagy a kiráypártiak felülkerekedhetnek. Frot azonban nem hallgatott rá, ő mindenképpen gárdát akart szervezni, főképpen a munkanélküliekből és kommunistákból, mert az volt a meggyőződése, hogy ezek elejét vehetik minden jobboldali tüntető megmozdulásnak.

Chiappe szemmel láthatóan ellenséges viselkedése a volt belügyminiszterrel szemben igen nagy hatást tett a parlamenti vizsgálóbizottság tagjaira. Utána Chautemps volt miniszterelnököt hallgatták ki, aki viszont védelmébe vette Frot-t.

Neki nem volt tudomása arról, hogy baloldali gárda szerveződött volna s nem is ad hitelt a volt rendőrfőnök kijelentésének. A bizottság úgy döntött, hogy pénteken kihallgatja Daladiert, akinek Chiappe állítólag szólott Frot készülődéséről s aztán szembesíti is Daladiert a volt belügyminiszterrel.

NEMZETKÖZI KÉM VOLT STAVISKY

A párisi lapok egyébként újra azt bizonygatják, hogy Stavisky nemzetközi kém volt, aki minden államtól vállalt megbízásokat. A Paris Soir szerint a keleti határvonal erősítményeivel kapcsolatban szerzett meg és adott tovább igen fontos katonai okmányokat és tervrajzokat. Összeköttetésben állott a Hollandiából kiutasított hírhedt Parmat-fivérekkel is.

A parlamenti vizsgálóbizottság az egyik csekkszelvényen Broust Louis volt képviselő nevét fedezte fel. A csekkszelvényen 2 millió 350 ezer frankos összeg szerepel. Broust-t megidézték, de ő konokul tagad. Azt mondja, hogy a csekkszelvény hamisítvány. Broust egyébként elnöke volt annak a köztársasági kereskedelmi bizottságnak, amely választások idején nagy szolgáltatásokat tett a radikális pártnak.

EGY TITOKZATOS TANU

Prince bíró meggyilkolásának az ügyében a rendőrség megint holtpontra jutott. A dijoni vizsgálóbíró kijelentette, hogy a gyilkosság kulcsát Párisban kell keresni, ő Dijonban tehetetlen.

A párisi rendőrség előtt szerdán délután jelentkezett egy titokzatos idegen, aki vastag és fekete szarukeretes szemüveget viselt és sapkáját is nagyon a sze-

Az egész ország rendőrsége keresi a bukaresti gyilkosokat

Ploesti, március 9

Az utóbbi időben Bukarestben történt gyilkosságok maguk után vonták a rendőrség erőfeszítését az egész ország területén. Erős és jól szervezett rendőrségi hajsza indult meg mindenfelé a tettesek kézrekerítésére.

A napokban a ploesti Rudului gyártelepén a rendőrség razziát tartott. A razzia nem járt ugyan közvetlen eredménnyel, mégis sikerült a rendőrségnek egy kilenc tagú kiskoru betörőbanda leleple-

zése. A banda tagjai 12—19 év közötti suhancok, vezetőjük Nedelcu Stelian 18 éves fiú.

A kiskoru betörőbanda fegyveres ellenállást tanusított, a rendőrség azonban lefegyverezte őket.

A hírhedt banda tagjai az utolsó három hónap alatt harminc lopást és betörést követtek el.

A bukaresti gyilkosokat egyelőre seholsem találják.

Véresre vertek egy szászt a nagyszebeni román tömegtüntetésen

A város és megye románsága nem engedi beiktatni a szász többségű új időközi bizottságot

Nagyszeben, március 9.

Amint erről röviden már megemlékeztünk, szerdán délután és délután újabb nagy szászellenes tüntetés zajlott le Nagyszebenben amiatt, hogy a kormány a választás előtt kinevezett román időközi bizottságot a szászokkal kötött egyezmény értelmében szász többségű bizottsággal akarja leváltani.

Több mint ezer főnyi román paraszt vonult a megyéből a városba tanítók és más falusi intellektuelek vezetése alatt. Előbb a zöldségpiacon tartottak rögtönzött gyűlést, majd délután a városi románsággal együtt a városháza udvarára özönlöttek, ahol Florian esperes elnökletével szabályszerű népgyűlést tartottak.

Az esperes hangoztatta, hogy a város és a megye románsága nem hajlandó

átengedni a város vezetését a hitlerista szászok kezébe.

Ezután élesen bírálta a kormánynak a szászokkal kötött paktumát, amely megalkotta a román nemzeti eszmét. A tömeg erre percekig kiáltotta:

— Le a szászokkal! Le a hitleristákkal!

A többi szónok is támogatta a kormányt s követelte annak megakadályozását, hogy a várost és megyét a jövőben is hitleristák vezessék. Megjelent közben a gyűlésen Ivan Ovidiu dr., a jelenlegi román időközi bizottság elnöke is, akit a gyűlés résztvevői hosszasan ünnepeltek. Ezután a szónokok követelték, hogy mindazok, akik a szászokkal a románságra ézgyenteljes paktumot megkötöttek, vonják le a következményeket.

Bucsa lelkes javaslatára kimondták,

Tessék kivágni és eltenni

3. sz. SZELVÉNY a B. L. márciusi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab márciusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 március havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltathatók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteni, a 4 lej befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

nére huzta. Egész iráig volt az egyik rendőrségi osztályfőnök szobájában s aztán, bár az újságírók lestek rá, észrevétlenül eltűnt. A rendőrség nem akarnak felvilágosítást adni róla, még kiöltét sem árulják el. Mindössze annyit mondanak, hogy rendkívül fontos adatokkal szolgál a Stavisky-rejtély megoldásához.

A sajtó keserűen fakad ki, hogy maga a rendőrség és a hivatalos közegek is mennyi titokzatossággal dolgoznak az ügyben, amely nem a titkolózást, hanem pontosan az ellenkezőjét, a teljes valóságot kívánná meg.

Páris utcáin új jelvények tűntek fel az emberek gomblyukaiban. A jelvényeken ez a szöveg áll: „Nem vagyok képoiselő”, ami az utca nyelvén azt jelenti, hogy „ártatlan vagyok a Stavisky-ügyben”.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Világhírű ideggyógyosok véleménye alapján a Ferenc József víz használata az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható.

hogy tiltakozó táviratot menesztenek a kormánynak, a törvényhozó testületek elnökeinek, valamint Szeben megye román parlamenti képviselőinek. Amikor a távirat szövegét felolvasták, egy Engberg nevű szász közbekiáltotta, hogy a románok nincsenek többségben Nagyszebenben.

A tömeg nekiment a város akarta verni a közbeszóló szászt, akit a gyűlés vezetői csak nagy nehezen tudtak kiszabadítani a tömeg karmai közül.

Igy is véresre verték. Hogy a tömeg figyelmét eltereljék, a két zenekar tánczenét kezdett játszani s így sikerült a felizgult tömeget lecsillapítani.

A tömeg ezután tüntetett a város utcáin. A két zenekarral és tíz zászlóval élén, a megyei prefektúrához vonult, ahol azt hangoztatta, hogy nem tűr szász vezetséget a város élén.

Tekintettel a megismétlődött tüntetésekre, Regman megyei prefektus a fővárosba utazott, hogy jelentse a kormánynak, miszerint a román lakosság izgalma és felháborodása miatt nem tudja beiktatni a szász többségű időközi bizottságot, amelyet a paktum értelmében a kormány kinevezett.

A hatalmas tömegtüntetés meglehetősen izgalmat keltett a város lakosságának körében.

Szerencsés számok

Bukarest, március 9

Az állami osztálysorsjáték csütörtök délelőtti húzásán a következő számok lettek kisorsolva nagyobb nyereményekkel:

150.000 lej nyert 12.237.
 100.000 lej nyert 59.096.
 70.000 lej nyert 73.939.
 50.000 lej nyert 57.462, 38.847.
 20.000 lej nyert 5359.
 15 ezer lej nyertek: 9342, 3756, 7530, 79641, 7778, 39842, 21728, 34070, 48593.
 10 ezer lej nyertek: 9546, 6842, 3505, 49750, 23716, 41548, 1694.
 Ezalkalommal is kihúztak még nagy számú kisebb nyereményt.

Uj politikai elrendeződés elé került Európa

Az olasz-francia közeledés felborította az eddigi diplomáciai elgondolásokat

Eden bejelentette az angol kormánynak, hogy a leszerelés ügyét az olasz-francia barátkozás hátrávevője s Angliának is új külpolitikai irányelvekről kell gondolkodni

Az olasz-francia együttműködés és Csehszlovákia szorult helyzete
A Szovjet lázasan fegyverkeznek

Moszkva, március 9.

Eden angol főpecsétör kezdeményezésével a leszerelési kérdés körül keletkezett újabb tárgyalásokkal kapcsolatban a Szovjetszovetseg népbiztosainak tanácsa is gyűlést tartott. Ezen a gyűlésen a népbiztosok tanácsa azt állapította meg, hogy a leszerelés ügye ma már teljesen reménytelen s éppen ezért a Szovjet nem tehet mást, minthogy folytatja a fegyverkezési versenyt és pedig elsősorban légi téren, mert a jövő háborúja a levegőben zajlik le.

Az elvi megállapítások után a népbiztosok tanácsa elhatározta, hogy a második öt éves terv végéig, 1938-ig, 1 millió hadipilótát, fél-millió bombavetőt és megfigyelőt s végül fél-millió vitorlázó pilótát képezet ki. Ennek a hatalmas feladatnak az elvégzésére 40 új iskolát állítanak fel. Mindez rengeteg pénzt emészt fel, a Szovjetnek azonban olyan félelmetes légi haderőre kell szert tennie, hogy határait és társadalmi elrendezkedését minden körülmények között megvéddesse.

MEGHUSULT AZ ANGOL LESZERELÉSI TERV

A Szovjetszovetseg egyre fokozódó fegyverkezési irama kétségkívül nagyon beszédos jelenség, bár nem vitás, hogy ezt a fegyverkezési lázat nemcsak az európai események ajzolták fel. A Szovjetnek Európától függetlenül is vannak indokai arra, hogy haderejét félelmetesen megnövelje, ha nem akar végérvényesen visszacsorogni a távolkeleti porondról.

Csak hogy Európában is baj van és pedig nagy baj van. Azok a világpolitikai irányváltozások, amelyek az utóbbi napok alatt olyan váratlan fordulattal jelentkeztek, ma már egész Európában éreztetik a hatásukat s a diplomácia talán a világháború előtti időktől kezdve nem is volt olyan lázas munkában, mint most.

Mussolininak újra sikerült felkavarnia egész Európát s mindazt, amit eddig az angol híghadság és közbenjárás építgetett, felborította ezzel az egyszerű sakkhúzással, hogy békét is összefogást ajánlott fel Franciaországnak, Franciaország pedig a felajánlott békejohbat

nemcsak elfogadta, hanem egyenesen megragadta. Olaszország eddig az angol-rémet frontot erősítette meg, most pedig hirtelen átsatlakozott a franciák oldalára, amivel teljesen új helyzetet teremtett Európában.

Az új helyzet már meghozta az első politikai felszámolást. Eden angol főpecsétör, aki alig napokkal ezelőtt utazta végig Európát és létesített megegyezést Berlinnel, úgy, mint Rómával, újra jelentkezett kormánya előtt s beismerte, hogy a csatát elvesztette. A leszerelési kérdés ügye most már elbukottnak látszik azzal, hogy Olaszország és Franciaország váratlanul szoros együttműködésre hajlanak. Ez a leszerelési kérdésben nem előrehaladást, hanem

visszaesést jelent s az angol kormánynak igen komolyan kell mérlegelnie azt a helyzetet, amely a nemzetközi politikai viszonylatokban hirtelen előállott.

Új érdeklődési csoport van kialakulóban, amellyel szemben a régi angol leszerelési tervet már nem állhatja meg a helyét, tehát az angol kormánynak is új megoldásokról s egyúttal új külpolitikai irányvonalokról kell gondoskodnia. A francia-olasz közeledés Németország esélyeit teljesen lerontotta s az az egyensúly, amit Anglia régóta építgetett, egyszerűen és veszélyesen elbillent Franciaország felé. Ilyen körülmények között Angliának is változtatnia kell eddigi politikai irányán és pedig nemcsak a leszerelés kérdésében.

Eden megnyilatkozása és az a tény, hogy azt az angol minisztertanács tudomásul vette, eléggé mutatja, hogy

valóban sorsdöntő események játszódnak le Páris és Róma között.

A hivatalos angol álláspont az ügygel kapcsolatban természetesen még nem ismeretes, mert Angliában általában várni szoktak a hivatalos álláspontok leszerelésével, az angol lapok azonban már hangoztatják, hogy a külügyminisztériumnak most már a közép-európai kérdésben is állást kell foglalnia s erre az állásfoglalásra gyors szükség van, mert Páris és Róma a jelek szerint nem haboznak szándékaik gyors keresztülvitelében.

Mi történt Párisban?

Az újabb jelentések egyre inkább kidomborítják az eddigi értesülések jelentőségét. Ma már nincs semmi kétség: Franciaország és Olaszország között döntő jelentőségű közeledés történt, amely a jelek szerint izgatott mozgásba hozta a kisantant államok diplomáciai gépezetét s az ellenhatás törvényénél fogva természetesen a feltékenykedésre jogosult nagyhatalmak diplomáciai szolgálatát is.

Újabb párisi jelentésünk szerint Chamberlain gróf római francia követ folytatta tanácskozásait Barthou külügyminiszterrel szerdán is s aztán azt a megbízatást kapta a külügyminisztertől, hogy közölje Mussolinivel a következőket: Franciaország a kapott felvilágosítások után nemcsak jóakarattal figyeli Olaszország közép-európai terveit, hanem a kérdések megoldásában Olaszország oldalán tényleges segítségével is részt akar venni. Chamberlain közölte azt is Mussolinivel, hogy Barthou francia külügyminiszter a kérdéssel kapcsolatban még csütörtöki Brüsszelbe utazik és ott megkezd a szükségesnek látszó tárgyalásokat.

Chamberlain Barthou ikenetén kívül közölte azt is Mussolinivel, hogy a kisantant követek újabban szinte állandóan a francia külügyminisztériumban tartózkodnak. Felvilágosításokat várnak és kapnak s aztán utasításokat is. Spalajkovic, Jugoszlávia párisi követe már megkapott mindent, amire szüksége volt, a felvilágosításokat is és az utasításokat is. Ezeknek birtokában szerdán este vonatra ült, hogy hazatérjen Belgrádba s tovább adja kormányának egy a tájékoztató felvilágosításokat, mint az utasításokat. Ezekből a jelekből arra lehet következtetni, hogy hamarosan a román követ is utra kel Bukarest felé.

Csak Csehszlovákiával van baj!

PRÁGÁBAN NAGY SZORONGÁS ÉS IZGALOM URALKODIK

Franciaország keleti szövetségeseinek, Romániának és Jugoszláviának a helyét meg tudni találni abban az olasz tervben, amelyet most

is támogatni kíván. Csehszlovákiával azonban baj van. Csehszlovákia gazdaságilag is nehezen fér el abban az együtttesben, amit most az összefogott francia-olasz erő létre akar hozni a Dunamedencében, politikailag pedig még kevésbé. És Csehszlovákiának mégis kapaszkodnia kell, úgy ahogyan Franciaország kívánja, mert különben még nagyobb bajba kerül. Akkor, ha leszakad Franciaország mellől és a félelmetes Németország mellett marad — kiszolgáltatva.

Jelentéseink azt mondják, hogy Prágában nagy az izgalom. Párisban egyelőre „lefújták” Benes római útját azzal, hogy megegyeztek. Már pedig Benesnek mégis kell tennie valamit. A lengyel-német egyezmény harkában igen kényelmetlenül érzi magát, különösen akkor, amikor Ausztriában és Magyarországon új események forrnak, olyan események, amelyek a háború előtti állapotokat készülnek visszavarázsolni. Ez a háború előtti állapot esetleg a régi területekre vonatkozó igényességek megnövekedését is jelenti, már pedig a csehszlovák köztársaság a tötföld nélkül összeomlik. Amennyiben a magyar-osztrák gazdasági együttműködés olasz-francia támogatással alakul ki, Csehszlovákiának az a régi kényelmetlen élete, amit a szomszédságában levő legyőzött országok gyengesége biztosított, megzúlik. Meg kell kezdenie a küzdelmet minden irányban, mert a német érdekszövetséghez való csatlakozása nagy német kisebbségénél fogva volna olyan veszedelmes, mint vállalnia a francia-olasz irányítást Németországgal szemben és esetleg azzal, hogy másodrangú szerep jut már csak neki az új közép-európai csoportosulás központjával, Magyarországgal és Ausztriával szemben.

Benes azonban ezt a második megoldást mégis jobbnak látja. Római látogatása ugyanis elmarad, de a kormányát siet átszervezni úgy, hogy a változott viszonyok között ellenállóbb és megnyugtatóbb legyen. A szocialistákat ki-

dobja, mert ezzel hizeleg Mussolini felé, ugyanakkor pedig beveszi a tótokat, mert ezzel megnyugtatótja őket és lekötí bizonyos mértékig azt a nagy magyar kisebbséget is, amely a tötföldön él.

DOLLFUSS IS SIET A KORMÁNY ÁTSZERVEZÉSÉVEL

Az osztrák uralmi rendszer nagyjából már megváltozott a Mussolini szájaize szerint, Dollfuss kormánya azonban még átszervezésre vár. Előbb arról volt szó, hogy Dollfuss előbb találkozik Mussolinivel s csak aztán szervezi át a kormányát, úgy látszik azonban, hogy a kellő utasításokat a személyes találka nélkül is megkapta, mert most már meg elutazása előtt időszerűnek és szükségesnek tartja az átszervezést.

Nagy feltűnést kelthet, bár meglepetésként semmiként sem hat az, hogy az osztrák kor-

mányba a Helmwehr vezére, Starhemberg herceg is bekerül mint tárcanélküli miniszter. Szó van arról, hogy Kiasch igazságügyminiszter és Kerber belügyi államtitkár kimaradnak. A belügyminisztérium vezetését pedig a Landbund egyik vezére venné át.

AZ OSZTRÁK-MAGYAR LEGITIMISTÁK

A Habsburg-kérdésről Párisban és Rómában most már egyáltalában nincsen szó, ami érihető is. Franciaország keleti szövetségesei csak abban az esetben hajlandók komolyan venni az olasz tervet, ha a Habsburgok restaurálásáról, amelyet mindhárom kisantant-állam háborus oknak tekintene, Oaszország lemond. Nem lehet kétséges, hogy ez meg is történt.

Az osztrák-magyar legitimisták azonban ennek ellenére is nagyon izgultak és mozgolódnak. Wiesner ezredes, az osztrákok legitimista vezére, kijelentette, hogy Bécsben nem volt ugyan kimondott osztrák-magyar legitimista gyűlés, baráti megbeszélések, tanácskozások és tárgyalások azonban voltak. Az osztrák királpártiak örömmel üdvözlék a cseh-olasz közeledés hírért, mert úgy látják, hogy Csehszlovákia végre engedett az olasz szempontoknak. Jellemző erre az a nyilatkozat, amit Benes adott az egyik amerikai újságírónak. Benes ezt mondotta: Csehszlovákia most már arra szavaz, amit Franciaország és barátai akarnak. Az újságíró aztán megkérdezte, hogy az olasz királyi család és Ottó trónörökös házassági kapcsolata tenné vajjon időszerűvé a restaurációt? Wiesner azonban erre a kérdésre nem kívánt felelni, csak jelentőségteljesen mosolygott.

Budapecsten Pallavicini György örgróf, a magyar legitimisták vezére tett kijelentéseket a képviselőház folyosóján. Azt mondotta, nevéseges volna tagadni, hogy Bécsben a restaurációról volt szó. A magyar királpártiak azonban az osztrák legitimistáktól függetlenül intézik a maguk dolgát.

Spanyolországban kihirdették a szigorított ostromállapotot

Katonai csapatokat mozgósít a kormány

Madrid, március 9

A spanyol kormány az egyre terjedő sztrájkmozgalom és a kommunista szakszervezetek fenyegetése miatt

szerdán este az egész ország területé-

re szóló érvénnyel kihirdette a szigorított ostromállapotot.

Az általános sztrájk kitörése most már elkerülhetetlennek látszik.

A kormány a veszélyeztetettebb helyeken katonai csapatokat von össze.

Husvételre elengedték a vasutasok birságait és levonásait

A márciusi fizetést mindenféle levonás nélkül kapják a vasutasok

Bukarest, március 9

Az államvasutak vezérigazgatósága a közeledő husvétii ünnepek alkalmából elrendelte mindazon pénzbiroágoknak a törlesztését, amelyeket a vasúti munkások és alkalmazottak fizetéseiire kivetettek különféle mulasztások címén.

Egyidejűleg elrendelte a vezérigazgatóság azt is, hogy a vasutasok márciusi fizetéséből ne eszközöljenek semmiféle levonást a kölcsönökre és a vasúti intézményeknél levő adósságaik összegébe, hogy ezáltal minél több pénzük maradjon az ünnepekre.

22 munkakamara helyett csak 10 marad

Mit mondott a miniszter a delegátusoknak

Brassó, március 9

Mint ismeretes, a munkaügyi minisztérium a munkakamarák egy részének felszámolását határozta el. Hogy a miniszter a felszámolási tervének lehetetlen és helytelen voltáról meggyőződik, az ország munkakamarái 80 delegátust küldöttek fel Bukarestbe.

Costinescu munkaügyi miniszter és Maxim államtitkár fogadták a megbízottakat és kifejtették előttük, hogy a munkakamarák számának lecsökkentése takarékosági okok miatt vált szükségessé. Costinescu munkaügyi miniszter többek között azzal vádolta meg a munkakamarákat, hogy költségvetésük nem takarékoskodó

és azt állította, hogy a munkakamara vezetői elköltik a munkások verejtékes pénzét.

Costinescu miniszter azt is kijelentette, hogy az egyik erdélyi munkakamara elnök 60 ezer lej fizetést húz. Természetesen az erdélyi munkakamarák jelenlevő megbízottai tiltakoztak a gyanúsítás ellen és a miniszter előtt okiratokkal bizonyították, hogy az erdélyi munkakamarák elnökei együttesen 40 ezer lejnél alig kapnak többet. Ezek az elnökök 6-7-8 ezer lej fizetést húznak. De van

például olyan is, mint Bagoly János, a brassói munkakamara elnöke, aki egy lej havi fizetést sem fogad el.

Ezután a miniszter ismertette az új törvénytervezetet. A tervezet, amely a munkakamarákról szóló törvény módosítását foglalja magában és amelyet 2-3 napon belül meg is szavaz a képviselőház, az eddigi 22 munkakamara közül csak 10-et, a 11 munkabiroág közül szintén csak 10-et hagy meg.

A munkakamara tisztviselőit közalkalmazottaknak nyilvánítják, ez természetesen maga után vonja azt, hogy a tisztviselők nagyrészt és így elsősorban a kisebbségeket szelnek elcsúsznak. Nagyon megbénítja a munkakamarák működését az is, hogy a törvény megszavazása után az eddigi vezetőket felváltják ideiglenes bizottsággal helyettesítik és új választásokat írnak ki.

Amint jelentettük, a brassói munkakamara megmarad. A felszámolt munkakamarájú olyan városokban, ahol a munkakamarai szavazók száma meghaladja az ötezeret, ott a betegségléző, vagy a munkaügyi felügyelőség mellett egy kis hivatalt létesítenek, amely amolyan bejelentő, de jog és hatáskör nélküli iroda lesz.

Lezárt korszak, amely újra fel akar támadni

Irta: Barta Lajos

Most megint sok szó esik a Habsburgokról. Csillaguk hanyatlásának idején többször találkoztam Habsburgokkal.

UDVARI TEHERVONAT

Üres a Déli vasút hatalmas pályaudvara Bécsben. Sok zárt teherkocsi, két másodosztályú kocsi, — ez az udvari vonat hozza Ferenc Ferdinánd és Chotek Zsófia koporsóját Szarajevóból. Soha még ilyen udvari vonatot! Most gördül be a pályaudvarra lassan a dinasztia tragédia. Az ivlámpák teljes fényt szitálnak szét a magas üvegvetők alatt, minden olyan közel van és olyan messzinek látszik mégis.

Nepalek udvarmester híres ember volt, tökéletes tudója az udvari ceremóniáknak, ami talán van olyan nehéz, mint uralkodni országokon, népeken. Nepalek a pályaudvar szalonjából mindenféle udvari cselédeket, lakájokat, testőröket vezényel ki a színpadra, mely most a tejszínűvé szűrt világossággal fantomszerűen beszitált nagy pályaudvar. Piros, kék, fehér figurák, óriási fénylő lakkeszímák, sisakokon lengő lófarkak és a főudvarmester eljátszat e maskarádés néppel valamit, ami ritmikus tornáron mozgási figurák sorozata lenne, de itt ennek a tarka udvari hadnak tisztelgése a halott Habsburg előtt. Nepalek udvarmester vezényli híres botjával saját külön gyászkompozícióját és a mágikusnak tetsző világításban mintha forognának színes paprika jancsik...

Már letörték az ólomplombákat a halotti teherkocsiról. Már ott uszik a valószínűtlen világításban tarka-barka udvari cselédék vállán egy Habsburg, aki elesett, amikor megpróbált tudatot és programot vinni a gigantikus, de elhasznált családi hatalomba. Talán nem is a merénylők bombája terítette le, de a család történelmiségének lefelé zuhanó vonala, mely nem engedi magát még egyszer a magasba rántani, de leülti azt, aki megkísérelni mer ilyesmit.

Ujságírók akkor megnézhetjük a halotti kocsit. Fekete posztóval volt a teherkocsi kibélelve, virágok, tömény, ajtó ilalta rohant ki a szélesre szakított ajtón a levegőre és fejbe-vágta azt, aki kíváncsi volt erre az utolsó kriptára. Fekete posztóra varrt nagy ezüst kereszt jeges fénnel sikoltott ki a másik kocsi-ból — utazó kápolna, benne papok imazsmolyokon sokat imádkoztak Bécsig.

A MÉLYSEGEBEN

A Déli vasút váróterme magas terrors, sok lépcső visz le onnan hatalmas, visszhangos csarnokba. Rendkívüli közönség fekete falai közül a mindent megmászító, irreális világításban úgy ásit föl a lépcsős mélységbe, mint valami dantei kút infernós torka.

Már kusznak egy ajtón a püspök-beszentelte koporsók a tarka lakájok vállán és elkezdnek uszni a lépcsőkön lefelé. Lassan és szinte liktetve usznak, mert a lábak ritmusban támo-lyognak a teher alatt lépcsőről-lépcsőre lefelé...

Akkor, a várakozás feszültségében kijön egy ajtón egy fiatal főhadnagy, fődetlen fejjel és elindul a koporsók után a mélységbe. Elfogódva, majdnem szemlesütve megy, nem tudja, hogyan viselkedni a történelmi helyzetben. Egy Habsburg, akinek gyászolni kell, mert nagybátyját megölték és örülni kell, mert császár és király lesz belőle.

Dinasztia: — most rája vár a vállalatban a főnökség, pedig nem erre készült. Mit csináljon most, hogy úgy ugrott be a szerephe és máris ki kellett jönni a színpadra, a közönség elé? Habsburg Károly volt!

Lassan usztak a koporsók és lassan, nagyon lassan lehetett csak menni utánuk. De mégis: egyre lejjebb és lejjebb bocsátkozott Habsburg Károly a koporsók nyomán, mintha valami feneketlenségbe ment volna és aztán el is tűnt abban, mert nem volt már látható.

Habsburg, aki egy megölt Habsburggal és a szívenbombázott habsburgi hatalmi politikával szállt egyre lejjebb és lejjebb két koporsó vezetéken és aztán eltűnt a mélyben, mint valaki, aki elveszett abban.

Habsburg, aki már első fellépésében magával hozta utolsó fellépését — az elveszettséget.

EZÜST A KRIPTÁBAN

Pöchlarnban a Duna mellett közelgőnbot vettem egy boltban.

— O, Pöchlarn régi város — mondta a kereskedő — már a Niebelungokban is szerepel. — Nem tudná, hol kapok egy kocsit, hogy Artstättben mehessek?

— Az ur talán már most akarja megnézni a kastélyt?

— A kastélyba igyekszem.

— Még csak holnapután lesz a nagy tometés.

— Már előbb akarok az újságomnak Artstätt-től írni.

— Behozatom a lovam a legelőről.

— Hozassa be, kérem.

Négy könnyű, bizánci torna van az artstätti kastélynak. Alatta a kriptában. Sok ezüstnek a fénye verekedett a kriptában a villany-

Önműködő sztratoszféra-léggömböt eresztettek fel Leningrád mellett

Moszkva, március 9.

A legutolsó orosz sztratoszférarepülés megrendítő vége nem riasztotta vissza az orosz tudósokat, csak óvatosabbá tette őket. Most önműködő léggömbökkel kísérleteznek a minden jel arra vall, hogy igen szép sikerrel.

Jelentésünk szerint az orosz légügyi intézet Leningrád mellett feleresztett egy önműködő sztratoszféra-léggömböt,

amely már 18 ezer 500 méter magasságba emelkedett fel. Önműködő sztratoszférája és egyéb felszerelt készülékei pompásan működnek s így a legszükségesebb megfigyeléseket a készülék minden emberi élet veszélyeztetése nélkül végzi el. A szakemberek véleménye szerint a léggömb még mindig olyan szépen emelkedik, hogy a 25 ezer méter magasságot is el fogja érni.

Nincs több pénz

Beszűntetik a munkanélküli segélyezést Brassóban

Brassó, március 9.

A munkanélkülieket segélyező bizottság a legutóbbi gyűlésén szomorú megállapításokat tett, de még szomorubb határozatokat hozott.

A bizottság megállapította, hogy a segélyezés célját szolgáló alapok teljesen

kimerültek. A munkaügyi minisztérium 60 ezer lejes hozzájárulása ötnapi kenyérszámla kifizetésére is alig volt elég. A nagyipar nem ad több pénzt. A bizottság mindezek figyelembevételére elhatározta, hogy ha időközben nem jön valahonnan segítség, a munkanélküliek segélyezését március 31-én beszüntetik.

Csempészeknek hitték, betöréssel gyanúsították a szatmári országot vándorait, akikről kiderült, hogy kommunisták

Két rejtélyes idegen, akik nem akarnak beszélni

Szatmár, március 9.

Nagyatna és Halmi közötti országoton a cirkáló csendőrszemek két vándorra lettek figyelmesek. Miután ezen a vidéken sok a csempész, a csendőrök igazolásra szolgáltatták fel a két vándort. Ezek azonban nem tudták magukat igazolni, csupán a nevüket mondták be. Az egyik Bernáth Andornak, a másik Vasilescu Vasile-nek nevezte magát.

A csendőrök nem elégedtek meg ezzel a bemutatkozással és mindkettőjüket őrizetbe vették, majd néhány napos őrizet után beszállították őket a szatmári csendőrpáncsnokságra. A csendőrpáncsnokság megkezdte kihallgatásukat, azonban ez semmiféle eredményt nem hozott.

Közben a szatmári rendőrségnek is tudomására jutott, hogy a csendőrségnek két gyanús vendége van. A rendőrség, tekintettel arra, hogy az utóbbi időben Szatmár területén sok betörés történt, a melyeknek tetteseit még nem sikerült elfogni, abban a hiszemben, hogy ezek a betörők, átkérte a két idegent a csendőrségről.

Az idegeneket át is adták.

A bünygyi osztályon vallatásra fogták

őket. A vallatás természetesen az utóbbi napok során elkövetett betörésekre vonatkozott. Több napig tartott ez a vallatás, míg végre Bernáth Andor idegei felmondották a szolgálatot és a gyanúsított így fakadt ki:

— Ne faggassanak. Nem vagyok betörő, hanem kommunista págyok.

Kiderült, hogy Bernáth József a marosvásárhelyi ifjúságmozgalmak vezetője és a kommunista mozgalmakban Barna József és Sanyi neven szerepelt. Eddig kétszer volt elítélve, egyszer egy évet, egyszer pedig három hónapot ült és jelenleg is körözi a temesvári rendőrség. Egyebet — minden további vallatás ellenére — nem volt hajlandó elárulni. Sem azt, hogy mit keresett Nagyatna és Halmi között, sem azt, hogy kicsoda a társaságában levő férfi, akiről csak annyit tudtak megállapítani, hogy Jasiba való.

A szatmári rendőrség nagyarányú kommunista szervezkedést sejt a háttérben és ezért telefonon érintkezésbe lépett az ország valamennyi rendőrhatalmával, hogy megállapíthassa, tulajdonképpen kicsoda és mit kerestek Szatmármegyében a rendőrség hallgatag vendégei?

lámpák fényével. Egy boltozat alól jött az ezüst fénye. Három boltozat ívelt ott egy sorban: jobbról fog feküdni a megölt Habsburg, balról fog feküdni Chotek Zsófia, a középsőben már feküdt valaki ezüst koporsóban: egy korán és holtan született Habsburg. Egy cse-csemő, aki a maga részéről befejezte a történelmiséget, mielőtt a világra jött volna. Ha az összes villanylámpák el is voltak oltva, akkor sem volt vaksötét a kriptában: az ezüst derengett a boltozat alatt, mintha valami eltakart lámpás lett volna oda dugva.

— Ezt jól csináltuk — mondta a kőműves — a várnagy sohasem eresztette volna ide.

— Hálás is vagyok érte.

— Halálból levisz a kocsián Artstättben.

Artstättből völgynek visz az út, odalenn is magas ég alatt ezüst fények, a nagy Duna tömegtelen ezüstje.

JAJGATÁS BUDÁN

Ez itt a Szent György-tér, fenn vagyok Budán, a magasban. Ott balról: a gigantikus királyi palota. jobbról az ősi ház: a miniszterelnökség, a félbarokk oszlopos nagy tömeg: a honvédelem minisztériuma és egy torony suhant ott a tetőkön túl az égre: az Mátyás templomának tornya. És itt elől, a Szent György-tér közepén egy halmocsa a koronázás Jombja, éppen szemben a tribünnel, hogy az újságírók jól lássanak mindent. A koronázó dombra fog föllovasolni Károly, az új király.

Nagy tér, nagy falak, homályos ég, borulatos levegő és a királyi palota felől hang jön a térre: csikorog és jajgat ott valami. Mátyás

templomában égne az összes lámpák, az üveg kristályok szikráznak, a drágakövek a kosztümökön és kardokon csillognak, papok és püspökök ünnepi ruhákban ragyognak, most mindjárt tetőfokra fog emelkedni a nagy politikai kötés: Habsburg és Magyarország között... A királyi vár felől pedig a Szent György-térre csikorgás és jajgatás jön, mintha tehetetlen tömeg jajgatna ott, fogát csikorgatva kinban, egyetlen jajgatásban.

Mi csikorog és ki jajgat ott éppen most, mikor magyar mánások tündökletes gyűrűjében fölteszik Habsburg fejére a koronát?

Parasztok, sárga, sovány, rongyos emberek, a nyomorúság kísértetei, homokot talicskának szét a várudvaron, talicskák csikorognak, jajgatnak Onnan alulról, a síkságokról jöttek ide föl, finom homokot talicskázni szét a koronázáshoz... Sok millió van belőlük odalenn a síkokon, sárgák, soványak, rongyosak, tehetetlenek! Fogaik csikorognak, jajgatásaik jajgatnak a talicskák sikoltásában.

Aztán az új király nagy vaseres lovon fellovagolt a koronázási dombra és kardjával belesuhintott az égbe a négy világtáj felé. Mintha valamely fantóm ködös, balladás lovgóban csinált volna tragédiás történelmi mutatványt...

A VILÁGTÖRTÉNELMI TORTA

A világháború embercsontjából rakott piramisának csucsán látnak lebegni egy vanília tortát. 1918-ban kora tavaszon Habsburg Károly a nagyváradi püspök vendége volt vadászni, a tulnai vadaskertben. Tulka román falu. Nagyszalonta mellett, bekerítve akkor a

Titokzatos gyilkosság egy franciaországi vonaton

Páris, március 9.

A Sant Quentim—párisi vonalon, a vasuti töltés mellett széttronsolt állapotban találták meg Corun Giller 40 éves párisi utazó holttestét. A határállomáson viszont a csomagjaira akadtak rá s csomagjai mellett a kabátjára és kalapjára.

Az áldozat Brüsszelben élő felesége kijelentette, hogy férje nagyobbarányu fizetések teljesítésére Párisba utazott. A szerencsétlen embert valószínűleg meggyilkolták s aztán kidobták a vonatból.

Kémszervezetek lépéseket le Galacban

Galac, március 9.

A katonai hatóságok tegnap névtelen feljelentés alapján házkutatást tartottak Panaitescu Eléna asszonynál a Rosiori-utca 50 szám alatt, ahol több katonai tervet, térképet és titkos írással írott jegyzeteket találtak. Az asszony azt vallotta, hogy az iratokat egy Pitty Franciska nevű idegen állampolgárnőtől kapta. Azonnal házkutatást rendeztek Pitty asszonynál is, ahol már sokkal durvabb leletre bukkantak. A szekrényekből angol, német, orosznyelvű iratok, szintén titkos írásu jegyzetek, revolverek és végül egy drótnélküli távirókészülék kerültek elő. A készülék kifogás-talanul működött. Az asszony azzal védekezett, hogy mindez nemrég meghalt férjétől maradt rá.

Az eddigi adatokból úgy látszik, hogy kémszervezet nyomára bukkantak a hatóságok.

Pezsgőért gépkocsit

Bukarest, március 9.

Egy bukaresti pezsgőgyár engedélyt kért 100 ezer üveg pezsgő kiszállítására Amerikába rekompenzációs alapon. A pezsgő fejében gépkocsik és gépkocsialkatrészek jönnének be az országba.

Hazautazott a londoni éhségünlötök utolsó csoportja

London, március 9.

A londoni éhségfelvonulás legutolsó hátramaradt csoportja szerdán elhagyta a fővárost és utban van hazafelé. Mintegy 1500 ember vörös zászlók alatt, az internacionálét énekelve vonult ki a pályaudvarra.

Az ezeröt száz ember között sokan voltak olyanok is, akiknek vonatra nem volt pénzüik. Ezek az állomáson elváltak módosabb társaiktól és gyalog indultak meg hazafelé. Általában vidámak voltak. Az újságíróknak kijelentették, hogy a gyaloglás egyáltalában nem ijeszti meg őket.

nagyváradi püspök latifundiumai közé.

Fényes társaság a nagyváradi püspök vadász-társasága, amikor Habsburg van nála vendégül. És a fővadász felesége a tulnai vadaskertben már tudja egy diplomáciai külön telefonbeszélgetésből, hogy Habsburg Károly kedvenc étele a vanília torta.

A világháború véres összetevői közé tartozott a blokád is és Középeurópában elfogytak akkor már a gyarmati áruk és minden jószág fűszerek. A tulnai fővadász feleségének konyháján mégis megszületett Habsburg Károly számára a vanília torta. Mert két lovat lovgoltatott a fővadász híres Bihar vármegyén végig, hogy hajtsanak föl kis és nagy boltokból, híres háztartásokból vaniliát a tortához. Hét napon át lovgoltak a lovasok és hozták is egy fél vaniliát. Mikor Habsburg Károly vadászott után este vacsorához ült az urakkal, az ezüstitől ragyogó asztal közepén ott tündökölt a világtörténelmi torta.

A torta után való napon vittek kocsin Szabolcstól Tulkára, friss vetések között, borzongó tavaszban.

ERŐK ÉS ARNYAK

Már hiányzott a Habsburgokból az, ami őket kitette és tartotta: a történelmiség. Még bírdalmuk, hatalmuk, hadseregük volt, mégis: mint egykori nagy jelentőségnek árnyvetületei jöttek-mentek, ivtelék, zuhantak a világtörténelem filmlepedőjén. Egy kiterjedt ősi és nagy egésznek a likvidációja volt ez, miáltal egészen új történelmiség sűrűsödött és torlódtott vér-özönből az idők fölszínére.

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő úján szokták fizetni és előfizetésük 1. hó 15-én lejár, a mai napon postautalványt küldtünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautalvány felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában — lapunk folytatólágos küldésében megszakítás álljon elő.

Erdélyi kisváros

Külön kis világ, külön színnel, külön ázatokkal, külön küzdelemmel, külön szomorúságokkal, külön támadásokkal és külön védekezésekkel.

Három példa. Az egyik erdélyi kisvárosban az ottani munkásviszonyok tanulmányozása céljából egy exponált munkásvezetőt, nyílt, becsületes munkás-koponyát kerestem fel és kérdeztem meg a helyi viszonyok felől.

Egy félórás beszélgetünk. Amikor kijöttem, a szemben levő utcáson, egy-egy polgárház detektív állott (utólag tudtam meg) és az egyik tüzetbe, ahol bevásároltam távozásom után egy rendőrmester lépett be, aki melegen érdeklődött látogatásom célja felől. Nem is kell mondanom, hogy indexre kerültem. Azóta is, ha ebbe a kis városba kerülök, minden lépésemet ellenőrzik.

Más: Az erdélyi kisváros református papja beszél. Az egyik rendőri egyik nemzeti ünnep alkalmával ezekkel a szavakkal lépett be hozzá:

Tegye ki rögtön a román lobogót a templomra, maga irredental... Amikor ezt a szót ki akarta ejteni, daldogni kezdett és csak nagynehezen nyögte ki. Nehéz szó, de muszáj kimondani. A katonának ismerni kell a fegyver alkatrészeit. Pedig egyik-másikat milyen nehéz volt kimondani.

Ugyancsak egy erdélyi kisvárosban hallom, hogy a fiatal ügyvédjelölt, akit a város egyetlen járásbírójának korlátozott ügyenete következtében állásából, még a minimális fizetés ellenére is leépítettek, zenekart szervezett.

Most eladta anyja utolsó butorait és szaxofont vett...

És a nyáron az egyik herkulesfürdői divatos táncokálban fog játszani slágerket a tangó pároknak... Jogász akart lenni. Jogász, jog... milyen elavult szavak lettek ezek.

Ha az ember őszintén kielemez az eseteket, rájön, hogy ezek nagyvárosi bajok is.

Ami külön jellemző bennük, az a kisebbségi aláfestés. Egy sötétebb árnyalat a nagy feketeségben.

Benczel Béla

— Időjárásjelentés. A budapesti idővizsgáló intézet jelentése szerint élenkülő szél várható a hőmérséklet emelkedésével és sok helyen esővel.

— Ausztriában betiltják a borraivalót. Bécsből jelentik: A kormány a legközelebbi napokban szükségrendeletet bocsát ki a borraivalórendszer betiltására. A borraivaló helyett, olasz mintára, tizszázalékos felárt számítanak fel mindazokon a helyeken, ahol eddig szokásos volt a borraivalófizetés.

— Sepsiszentgyörgyi hírek. A sepsiszentgyörgyi törvényszék 300 lej pénzbüntetésre ítélte Tóth Ferencné felsőcsernátoni lakost, mert egy vizsgálatból kifolyólag a csendőrt 85 lejjel megakartja vesztegetni. — Brasoveanu Traian, volt kézdivásárhelyi vámost a törvényszék 2 évi börtönrre ítélte, mert a város részére begyűjtött vámokból 5.000 lejt elsikkasztott. Nem vette tekintetbe a törvényszék a vádlott azon védekezését, hogy ismeretlen tettesek a pénzt tőle elrabolták. — Az ügyészség eljárást indított Veress Benczi nyújtott lakos ellen, aki az uton talált hat juhot nem adta át a hatóságoknak, hanem magának tartotta meg jogtalanul.

— Megkegyelmeznek a szesztilalom ellen vétőknek. Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke, elhatározta, hogy megkegyelmez annak a körülbelül 20.000 embernek, akiket kisebb-nagyobb börtönbüntetéssel sújtottak a bíróságok, mert akkor ittak bort és pálinkát, amikor ez még tiltva volt. Az elnök már érintkezésbe lépett a negyvennyolc állam igazságügyi hatóságával és a megkegyelmezési rendelet már legközelebb meg fog jelenni. Természetesen nem szabadulnak ki a csempészek és Al Capone sem, akinek barátai a rendelet kibocsátásának hírére valóságos ostromot intéztek a Fehér Ház ellen.

— Gramofon lemez nélkül. Párisban egy találmány kelt feltűnést, amely abból áll, hogy mint a hangos mozinál a lemezeket egyrészt a celluloid szalag, más részt a csövek pótolják. Nagy előnye az új gramofonnak, hogy a celluloidtekercs körülbelül annyi hangot képes felvenni, amennyi egy óra alatt lejátszódik, míg az eddigi lemezek csak öt percnyi játékidőre vannak berendezve.

— Az „Ember a hid alatt” Nagyenyed. A nagyenyedi Ref. Férfiszövetség kulturális és vallási munkája közben nagyobb feladatra vállalkozott, amikor színe hozta Indig Ottó: „Ember a hid alatt” című vígjátékát. Csefő Sándornak Nagyenyedén sikerült olyan működvelő gárdát összehozni és olyan tökéletesen, mindenre kiterjedő gondossággal megrendeznie a darabot, hogy az előadást két este a közönség tomboló lelkesedéssel nézte végig. Az előadás komoly művészeti eseménye lett Nagyenyed életének, amit még sokáig fognak emlegetni. A főszerepben Asztalos Judit megjátszotta az Agnes lelki vergődéseinek széles skáláját és olyan mély érzelmi és intelligenciájú színészhelyettesnek bizonyult, amilyent ritkán lehet működvelők közt látni. A letört doktor alakjával Szalkay József birkózott feg. A Soltész és Soltész alakjait Berindán Emma és Osirner László, a rutinizott színészek biztonságával alakították. Csipkés József gyakran megneveztette a közönséget és a kisebb szerepeket is épp oly sikerrel adták Ménény Böske, Nagy Károly, Nagy Margit, Weinrich Elzi, Imreh Ferenc, Bányai Ferenc, stb.

ABLAK

Kicsi volt. Éppen olyan, amilyenre azt mondják: „a földből alig látszik ki”. Ruháján a folytonossági hiányokat színes-cérna fűzte össze. Rongyos olt szegény. Nagyon rongyos. És nagyon maszatos. Szórakozott. A maga módján. A cipőnek nevezett bórdaarabok közül kikandikáló lábujjával rongylabdát rugdosott az utcán. Így is mondhatnám: futballozott... A szárral nedvesen átitatott lapda repült (ki tudja hol áll meg, kit hogyan talál meg? — kérdezhetném, ha nem tudnám, de tudom)... és pont a nadrágomon kötött ki. Vékonyka hang szállott felém: — Ne haragudjék, bácsi kérem... nem akartam... Eszembe jutott egy másik jelenet. Ez is velem történt: Matrózruhács elegánsra vasalt fiúcska nekemhajtotta a karikáját... és — kiöltötte a nyelvet, amikor ránéztem. Van, aki azt mondja minderre, hogy sportszerűség, van, aki úgy intézi el, hogy osztálykülönbség. Egy rongylabda és egy karika. Benne az egész élet.

RITA GEORG A VIZSGALÓBÍRÓ ELŐTT



Rita Georg bécsi operettszínésznő, akinek nevére a Stavisky-botrányba belekevertek, önként jelentkezett a vizsgálóbíró előtt kihallgatáson, hogy a kémkedés gyanúját elhárítsa magáról. Felvételünk a szép fiatal bécsi színésznőt a kihallgatás megkezdése előtt örökítette meg.

— Az üvegpapucs. Az üvegpapucs megsejtét készült vallóra váltani egy manchesteri gyár: üvegből való ruhákat akar előállítani. Folyékony üveggel lehelletfinom selyem- vagy gyajuszöveteket öntenek le. Ezeket az üveg átítatja és a mosást és vasalást is elbírja. Nagyon olcsó és tartós.

— Még mindig tart a bizonytalanság a szatmári rendőrkészlet körül. Szatmárról jelenti tudósítónk: Már többször beszámoltunk arról a bizonytalanságról, amely a szatmári rendőrkészlet állás körül támadt. A bonyodalom legújabb fázisa, hogy Nistor Vilám delegált rendőrkészletet áthelyezték Nagyváradra, az ottani rendőrség igazgatójának. A szatmári rendőrség élére valószínűleg Pausán Gábor került vissza, akit a liberálisok ok nélkül mozdítottak el a helyéről. A távozó Nistor rendőrkészlet rövid szatmári működése alatt általános megbecsülést szerzett és szívólyes, előzékeny modorával úgy a közönség, mint a fellettes hatóságok elismerését kiérdemelte.

— A Himaláját nem szabad átrepülni. Bombay-i lapjelentések szerint a Himalája hegyláncát legalább 18 évig nem szabad többé átrepülni. A tibeti hatóságok az új dalai láma kiskorúságának tartamára, vagyis 18 éven át megakarják tiltani, hogy bárki is expedíciót szervezzon a Himalája megmászására, vagy megpróbálja átrepülni a világ legmagasabb hegyláncát. A tibeti főpapok azzal magyarázzák a Himalája vidékén pusztító legutóbbi földrengéseket, hogy az istenek meg akarták büntetni a tibeti népet azért, hogy megengedte az idegeneknek a természet szentségeinek megbecsülését. A főpapok azt állítják, hogy a Himalája legmagasabb csúcsa a földrengés után 300 méterrel

emelkedett, hogy ezzel is jelezze, hogy az istenek meg akarják akadályozni a hegylánc átrepülését.

— Gyilkosságért három évi börtön. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A marosmegyei Mezőmadaras községben Buturca Péter régóta rossz viszonyban élt Nagy Károly nevű barátjával, akivel egyidőben társas viszonyban is volt. Pár hónappal ezelőtt Buturca Péter, egy este a koremből hazatérve, találkozott az uton Nagy Károlyval és a sötétben kétszer fejbe vágta, úgyhogy az eszméletlenül összeesett és a helyszínen meghalt. A gyilkos csak órák múltán ébredt rá szörnyű tetteire és akkor önként jelentkezett a csendőrségen. A marosvásárhelyi törvényszék mai tárgyalásán a beismerést enyhítő körülménynek véve, háromévi börtönrre ítélte Buturca Pétert, aki a büntetést megfellebbezte.

— Az igazi gobelinről nem lehet helyes fogalma, amíg meg nem szerzi és át nem tanulmányozza Tolnai Károly műtörténész-tanárnak az Ars Hungarica negyedik kötetének „Ferenczy Noémi” címmel megjelent könyvét, amely teljes képet ad a modern képzővés művészetéről s annak legkiválóbb művelőjéről. Az ajándéknak is nagyon alkalmas, szép kiállítású mű ára vászonkötésben (33 képmelléklettel) 180 lej. Kapható a B. L. könyvosztályában.

— Egyre vakmerőbbek a marosmegyei handíták. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Todoran Irimiea és Pascu Nicolae legények már hónapok óta veszélyeztetik a közbiztonságot a marosmegyei országúton. Napról-napra betöréseik és fosztogatásaik híre érkezik a marosvásárhelyi csendőrpáncsoknokságra. Tegnap arról jött hivatalos jelentés, hogy a két bandita Dénes Ferenc görögnyezsimtrei állomáshelyükhöz hatolt be és revolverrel arra kényszerítették a vasutat, hogy háromszor lejt kézpénzét nekik átadja. A csendőrség most már lázas nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűvíz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.

— Nyolevan éven felüliek tömeges házassága. Angliában a legutóbbi statisztikai kimutatások szerint az elmúlt évben nyolevanhat 80 éven felüli ember kötött házasságot. Közülük nyolevanegy volt özvegy, ezek számára tehát az első házasságuk csak jó tapasztalatokat jelenthetett. Különben nem szánták volna rá magukat újabb házasságra. Ezzel szemben csupán tíz nyolevan éven felüli asszony ment férjhez ugyanazon az időn belül. Ezek közül nyole özvegy volt.

— Egy eldobott szomorú élet. Budapestről jelentik: Singer Margit, egy nemrég csödbement budapesti nagy pénzintézet cégvezetőnője, csütörtökön délelőtti veronállal megmérgezte magát és meghalt. Az öregedő leány az utóbbi időben súlyos idegbajban szenvedett. A beteget háromszor operálták, de eredmény nélkül. Az öngyilkos lány hátrahagyott levelében gyógyíthatatlan betegséggel okolta meg tettét.

Mikor van az aranyér teljesen gyógyítható?

Aranyérben szenvedők hajlamosak visszaesésre, főként akkor, ha a betegséget nem eléggé alaposan gyógyították ki. Ezek a betegek használják azt a szert, amely egyszersmind gyógyít és megelőz is és amely állandó használat mellett is állandó használat mellett is állandó hatású és nem tartalmaz ártalmas anyagokat. Az orvosok évtizedek óta ajánlják a „Goe-decke”-féle

Anusol aranyérkúpokat,

mert ezek hatása teljesen megbízható: mindennemű aranyeresbántalomnál. Kapható gyógyszerárakban.

★ Meghívó. Az Erdélyi Földbirtokos Mezőgazdasági Szeszgyárosok Egyesülete, Brassóban a Kereskedelmi és Iparkamara flóstermében f. hó 26-án fél tizenkettő órakor tartja rendes évi közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyvhitelítők kiejelölése. 2. Jelentés az egyesület múltévi működéséről. 3. Zárószámadás és vagyommérleg bemutatása, felügyelőbizottsági jelentés és felmentvények megadása. 4. Az 1934/35. évi költségvetésbírnyzat bemutatása. 5. Folyóügyek és indítványok. D. N. Cápátná, elnök. Halász Ignác, titkár. 1933.

— Kolozsvári hírek. A rendőrségi kihallgatások folyamán kiderült, hogy a Marosvásárhely mellett letartóztatott Mardarus és társa nem azonosak Colfescu ügyész tolvajaival. A náluk talált ékszerek máshonnan származnak. A rendőrség tehát tovább nyomoz az igazítottak után. — A kolozsvári törvényszék csütörtökön délelőtti tárgyalta Tulogdi Samu és Ecsedy Lajos, a Munkás Újság munkatársainak sajtóperét, kik lapjukban egy 1929-ben megjelent cikkben azzal vádolták meg a zilahi fogház igazgatóját, hogy egyes foglyokkal kivételesen bánik. A törvényszék 1—1 hónapi és 2—2 ezer lej pénzbüntetésre ítélte a cikkírókat. — Annakidején a kolozsvári törvényszék 6 hónapi fogházra ítélte Bodnár Imre cipészt, aki 1931-ben a falusi és városi dolgozók blokkjának javára korteskedett a választásokon. A tábla, hova fellebbezés folytán került az ügy, csütörtök délelőtti tárgyalásán helyben hagyta az ítéletet. — Szerdán éjszaka a kolozsvári rendőrség állambiztonsági osztálya több kommunista gyanús egyént letartóztatott.



A romlott vér következmenyei

A vér az élet kuforrása. Azonban az artritisz kúsnál a vér az, amely megmérgezve a húgsav által magát a szervezetet mérgezi meg, árasztja el furunkuláival, bőrbajjaival, jelezve ezáltal a vér romlottságát. Ha a húgsav lerakódik az ízületekben, jön a reuma. Ha az ujjakban helyezkedik el, vagy a lábszárokban, akkor: köszvény. Van idő, amikor éreleszedes lesz a vége. Más-kor viszont az idegrendszer támadja meg s ekkor jön létre a gennyes görcsér, a flébit és a vele járó nyugtalanító tünetek. Végül az aranyér is kedvező talajra talál az artritisz szervezetében, mely meg van rongálva.

Mindazonáltal, ez a sok baj a legrövidebb időn belül úgy tűnik fel előttünk, mint egy rossz álom, ha a RICHELET VÉRFELEPÍTŐT (DEPURATIF RICHELET) alkalmazzuk, amelynek gyógyultjai mai ezeket seg ezeket számolálnak.

Ti, akik még nem láttatok neki véretek tisztításához, ápoljátok magatokat, mert a DEPURATIF RICHELET mintegy varázslásra eltüntet a fájdalmaitokat.

Minden üveghez ismerető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Laboratoires L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4. Strada Pitar Moş.

Hajnali béke

Mint valami dühös nézés, olyan görbe pályák a hajnalban.
A sötét utcán egy „lokál” előtt pár sötét alak bujik meg. Dorongokkal, bolokkal, különböző verekedő szerszámokkal felszerelten állanak. Az arcuk sötét, szemük mélyen vannak, kormosak, megbukók.

— En mondtam neki, hagyja nekem azt az asztalt. Mégis odament a disznó —
— Eregeljünk hazafelé, — szól ki az egyik a fal mellől. — Mit is állunk itt?
— Igaz is, — mondják és indulnak.

A város takarékoskodik a villannyal, az utcán csak a zöldes, valószínűtlen színnű és szagu köd van és a ködben én. Se lámpa nem ég, se járókelő nem jár.

Félni lehetne. A sötét társaság a dorongokkal s erős léptekkel indul felém. A zsebemben egy félbála papiros és két darab félépes zsebkendő tartózkodik. Semmi több. Nem vehetnek el tőlem semmi mást, csak az életemet.

Azzal meg igazán nem lesz mit csinálni. Se megrágni nem lehet, olyan keserű, se elégetni, olyan penészes. Megfeszítem az izmaimat, összeszedem magam, gyerünk.

Feljük indulok. Hadakozni fogok. Erős leszek.

Abban a pillanatban az egyik sarokról kibotorkál három hajnali „madár”. Egyik egyenruhás tiszt, a másik jófelöltös román elöljáró lehet, a harmadik zsidó utazó. A zsidó utazó viszi a szót: „— Fe-e-hel mosom a...” és énekel. A másik kettő üti a taktust és zugja: tá-tá-tá... Rémesen jóban vannak.

Közelednek a fekete csoport felé. Hogy fognak ezek szertefutni! — gondolom. Hogy fognak ezek rémülten kipakolni mindent magukból!

De nem. Az egyik a három közül rászól a sötét csoportra. Azok engedelmeskednek.

A dorongok, verekedő szerszámok, botok megindulnak.

Es édesen elomlik a lusta köveken és az alvó kövéreken a zene. A sötét csoport muzsikál kedvesen, az egymásnak dőlt három ember támogatja egymást a kimúlt lámpák alatt. (s. e.)

Idegenforgalom

Mint értesülünk Brassó városa ezéven különösen nagy erőfeszítéseket csinál, hogy a nyári idegenforgalmat idekoncentrálja. Tervbevétték, hogy:

1. Letörlik az élelmiszerdrágaságot.
2. Megrendszabályozzák a szállodákat
3. Megkezdik a strand felépítését.
4. Teljesen portalanítják a várost.
5. Egész tökéletesen kiépítik az idegenforgalmi irodát.
6. Propagandával kioktatják a lakosságot, hogy az idegent nem szabad egyszerre megenni. Hagyni kell, hogy jövőre is visszajöjjön.

Unitárius vallásos estély

Az unitárius ifjuság folyó hó 11-én, vasárnap este 6 órai kezdettel a magyar evangélikus templomban vallásos estélyt rendez a templomépítés javára. Az estély keretében Taar Géza nagyjaitai lelkész fog előadást tartani az ifjúsági kérdésekről, de ezenkívül is tartalomban gazdag műsorról fog gondoskodni az ifjuság.

Brassó futballserege

A brassói kerületben 17 futballcsapat küzd a különböző bajnokságokban. Ezek a következők:

Nemzeti Bajnokság: Brasovia.
Kerületi elsőosztályu bajnokság: CFR, Olympia, Astra, IAR, Victoria, Gloria, BMTL, Ivria, Suburbiu és Izvorul.
Kerületi másodosztályu bajnokság: Áparta, Zernest SC., Venus, Soimii, Cserkészek és Vulturii.

A brassói magyarság kulturális vágya

A Brassói Székely Társaság

Harminchárom éve él és dolgozik ez az egyesület, amely a brassói magyarság legerősebb vára

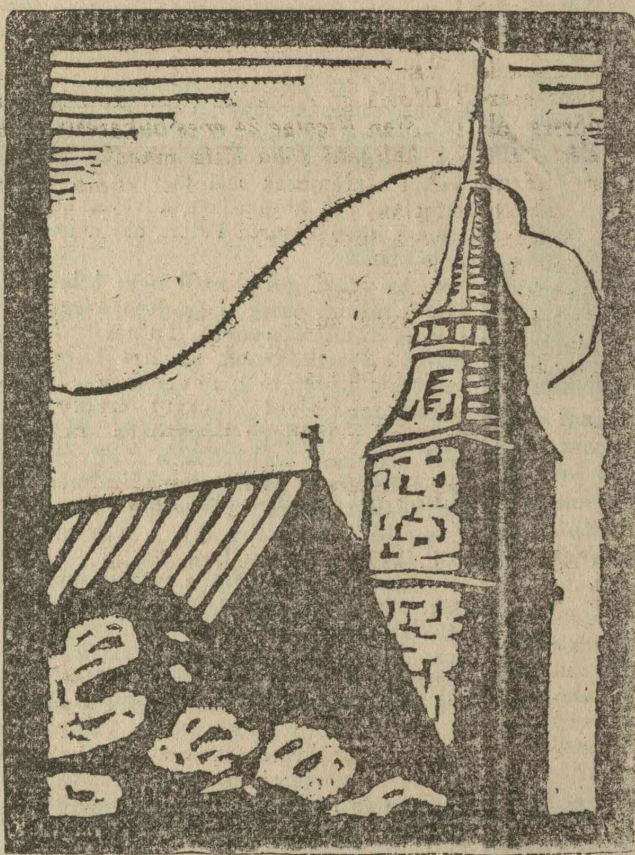
A brassói magyarság kulturális vágyának legjelentősebb tétele a Brassói Székely Társaság. Harminchárom évvel ezelőtt alakult és azóta megszakítás nélkül dolgozik a székelység társadalmi és kulturális erősítése érdekében.

A Társaság hosszú működésének egész ideje alatt — 1901-ben alakult — kitartott eredetileg megfogalmazott célkitűzése mellett és a Brassóba került székelység támogatása terén elévülhetetlen érdemeket szerzett magának. Főtevékenysége az árván maradt székely gyermekek ipari pályán való elhelyezése, felruházása és gondozása volt, a brassói magyar inas-kérdést azonban szinte egyedül hordozta a vállain több mint három évtizede. Az árva és szegénysorsú székely gyermekek nagy számát képezte ki ezalatt a három évtized alatt elsőrendű szakiparosokká s ezzel elvégezte azt a felbecsülhetetlen munkát, amivel a brassói magyarság helyét örökre a város életéhez szilárdította. A brassói iparoság törzsgárdája ma székely-magyar s ez szinte egyedül csak a Székely Társaság munkájának köszönhető.

Jelenleg a társaság közel hatvan székely fiút tart gondozásban. Gondoskodik erkölcsi és kulturális nevelésükről is. Minden évben októbertől áprilisig vasárnap délutánonként rendszeres önképző tanfolyamot rendez. Ezeket az előadásokat a székely inasok nagy kedvvel látogatják.

A társaságnak jelenleg közel 400 tagja van, a tagok száma azonban erősen és állandóan gyarapodik, mert a vezetőség legújabb nagy lelkesedéssel karolta fel a brassói magyarság közművelődési és társadalmi célkitűzéseit is s így az egyesület a brassói magyarság egyik élettel teljes intézményévé avatta. Hosszu-utca 12 szám alatt a társaságnak saját helyisége van, ahol a tagok és ezek vendégei is állandó klub-szerű életet élhetnek. A látogatók rendelkezésére harmincféle bel- és külföldi lap, folyóirat és ezenkívül szép könyvtár és rádió áll. Legújabbban a rendszeres közgazdasági szemináriumot is bevezette a társaság. A gazdasági kérdésekről szóló előadásokat minden kedden este tartják.

Brassó európai híri építészeti műremeke: a „Fekete templom”



Brassónak rendkívüli műépítészeti remeke a Főtéren álló Fekete-templom. Európa legkeletibb gótikus emléke ez, amely a maga nemében szinte páratlanul áll s a gótikus műemekek első sorába tartozik. Eredetileg a Szűzmária tiszteletére készült s egy XI. Gergely pápához intéve, sőt IV. Sixtus pápa 1474-ben kezdték építeni a katolikusok. Szes Mátyás fia, Tamás, városi plébános paposkodása idején a templom még nem volt felépülve, sőt IV. Sixtus pápa 1471-ben levél által arról értesült, hogy „a kőkövakkból épülő templom anyagi segítség hiánya miatt, még nincs teljesen befejezve”. Ezek az adatok azt igazolják, hogy a remekműnek épített Szekesegyház csaknem 100 esztendeig épült. Később, a reformáció viharos idejében, amikor a szászok tömegesen csatlakozott Luther tanaihoz, a templom is átment az ő kezükre.

A templomban milliókat érő régi szőnyeget őriznek.

Brassói futballpletyka:

Kavarodás egy lemondás és egy levél körül

A kolozsvári káposzta — az neveze-tés. A tordai pogácsa — az is. Nemsokára az elnevezések piacán megjelenik a legfrissebb újdonság: a brassói „egyetértés”.

Igen, Brassóra nem lehet ráfogni, hogy itt talán dühöngene az egyetértés. Bizony: holmi kis szembenállásokért nem mennek a szomszédba.

A brassói futballéletben az ősszel viharok szántottak. A tél mindent elcsendesített. A hó betemette, lehütötte a szenvedélyeket. A hótakaró alatt tökéletes nyugalom honolt. Legalábbis látszólag. Most, hogy a hegyek is megkopaszodtak, a hó leolvadt, most derül ki, hogy a brassói futballélet a téli szünet ellenére is tovább zajlott. A zöld asztalnál.

Ez történt: Enescu igazgató, a brassói disztrikt elnöke, az ősszel lemondott. A disztrikt —

meg volt az oka rá — ragaszkodott elnökehez. Teljes bizalmat szavazott és az elnök visszavonta a lemondását. Az idei bajnokság sorsolásánál újra felpiszkálódott a vihar. Enescu elnök most már nem mondott le. (Ugy látszik, attól félt, hogy újra bizalmat találhatnak szavazni és maradnia kell, már pedig ő nem akar.) Sokkal eredetibb ötlettel levelet írt a Közép Ligának, a brassói disztrikt felsőbb futballszervezéhez. Feljelentette a saját elnöke alatt dolgozó tanácsot. Azért — mert „szabotálják” a munkáját.

Nem mindennapi eset, amikor az elnök saját tanácsa feloszlását kéri. És azt, hogy — „oszlassak fel” őt is. Mert az természetes: ha a bizottság megy, — megy az elnök is.

Aliga kiküldöttei semmi jogalapot nem találtak az oszlatásra. A futball szervezeti szabályzat nem intézkedik ha-

sonló esetről — és visszaküldték a feljelentést.

És mit tesz ilyenkor a disztrikt, amikor a liga helyénhagyja, az elnöke viszont nem akarja?...

Újra biztosítja bizalmáról és kéri elnökét, hogy vonja vissza a feljelentést. Hogy szent legyen a béke.

A brassói disztrikt ezt tette. Kitérte karjait és várja az ünnepélyes pillanatot, hogy elnökét keblére ölelje...

Pardon, tévedtem. Itt igenis „dühöng” az egyetértés.

Brassói limlomok

Szegény Kertes bácsi

Fájdalmas hangon tudomásomra adta, hogy az elmúlt egy hónap alatt 22 és fél kilót fogyatkozott meg. Mutatta a mellényét, nézzem meg, milyen bő, hogy lötyög rajta. En engedelmes fiu is tudok lenni, hát néztem a ruhadarabot: csakugyan lötyögött az a szomorú, üres hason.

— Egyszázegy kiló és harminc deka vagyok, kérem, — mondotta szomorúan Kertes bácsi és szuszogott.

Ott ültünk a vendéglőben, amelynek korlátlan ura ő ma is.

— Igen, annyi vagyok, mondotta, de napról-napra fogyok, nem ehetem semmit. Azt mondotta az orvos: Maga már kicsit öregem-ben, Kertes bácsi, magának nem szabad ennie, sem pedig levest, se zöldségeket, se tésztákat, se gyümölcsöt. Kenyeret sem szabad ennie, mert „sok a cukra”. En meg is mondtam neki:

akkor lekaszáltatok majd egy rétet, doktor ur és a füvet eszem majd meg, jó lesz-e? — Maga csak viccel, Kertes bácsi, mondotta az orvos, nem olyan ember maga, hogy megtegye. Másikülben is a fü árt a maga szervezetének.

Kertes bácsi nagyon szomorú volt. Ki-kínézt az utcára, két elhízott, kövér, gyűrűs kezze ott nyugodott fájdalmas hasán, két kis szemé tele volt szomorúságokkal.

Hát hogy is ne lett volna, amikor a hátnak mögött, az ő vendéglőjében valami csupa izom, erős szerelő, jó zsíros töltelékés káposztát rendelt, a felesége pedig krumplis bárányt és a nagy terem többi asztalánál is jóétvágyu emberek ültek mind. Székelygulyást, turós, meg izes tésztákat, zsíros, sárga leveseket ettek, hátradőltek és fogpiszkálókat „fogyasztottak”, csak ő, Kertes bácsi, a vendég-lős állott árván az asztalom mellett, s üres, éhes hasán szomorúan himbálózott az aranylánc.

A brassói Unitárius Nőegylet elnöknője



Özv. PREISZNER PÉTERNÉ

Preiszner Péterné hosszú évek, a megalakulás óta áll a kasszámu, de annál lelkesebb Unitárius Nőegylet élén. A Nőegylet teli „szeretet-vendégségei”, templomi „mórási estélyei” az egyházi kultúra művelésén túl is egyetemes magyar kulturális megnyilatkozásokat jelentenek. Jelenleg a Nőegylet is, mint általában az egész brassói unitárius egyház, a templomépítés nagy gondját viseli, ennek az érdekében minden megmozdulása. Figyelemre-méltó, hogy a templomépítéssel kapcsolatban az egyház vezetősége ragaszkodik ahhoz a célkitűzéshez is, hogy egyúttal megfelelő előadólertmet is tétő alá hozzon, ahol a brassói magyarság hangosersenyei, nagyobbzasbasu irodalmi és más kulturális estélyei otthont találhatnak.

Találkozásom a Bécsben halálraítélt Jon Dored filmriporterrel

Bukarestben Mihály trónörökös első repülőgép-felszállásáról készített felvételt a Paramount világhírű filmezője, akit a Szovjet is halálraítélt

Egy zseniális filmriporter mozgalmas élete

Brassó, március 9.

A véres osztrák forradalmi eseményeknek egy késői epizódjáról érkezett jelentés. John Dored filmoperatőrt, az amerikai „Paramount” utazó filmriporterét az osztrák véstörvények halálra ítélték, mert lefényképezte az osztrák forradalom legvéresebb eseményeit és a felvett filmet átsempészte a határon.

Ez volt az egyetlen felvétel, amely megörökítette a most lezajlott véres forradalom eseményeit s az osztrák hatóságok érthető okokból szerették volna mindenképpen megakadályozni, hogy ez a filmfelvétel átmenjen a határon.

Az amerikai filmriporter a legpokolibb tüzési tűz és golyózápor közepette filmezte az eseményeket.

Közvetlenül letartóztatása előtt sikerült a felvételt átsempésznie a határon s a film előbb Londonba, majd onnan a newyorki Paramount-stúdióba került, hogy sokszorosítsák és forgalomba hozzák.

Dored még fogságban van, de a halálos ítéletet nem hajtották végre és nem is fogják végrehajtani rajta, mert négy nagyhatalom követte és diplomatái léptek közbe, hogy mentessék a vakmerő filmriportert.

Eddig szól a bécsi jelentés.

AKI MINDENÜTT OTT VAN

Ez az ur, aki most az osztrák börtönben várja szabadulását, a világ legérdekesebb foglalkozását üzi. Névlegesen a neve alatt ez áll: Staff-Reporter, Paramount Sound News, Newyork-London. Vagyis: a világhírű Paramount filmgyár utazó filmriportere, akinek rajonja az Északi-sarktól Egyiptomig terjed. A földgömbnek ezen a részén mindenütt ott van, ahol valami érdekes esemény történik.

Egyszer az Északi-sarkon valami expedícióval történt a jégmezők között, aztán repülőgépen Londonban terem, hogy lefotografálja az éhségmorsot, utána nyomban Finnországban köt ki, ahol a lappmozgalmat filmezi le, majd megint tovább, más világesemények helyére.

mert a filmriporternek mindenütt ott kell lennie, ahol valami nagy, lehetőleg véres lefolyású esemény történik.

Ezzel az érdekes foglalkozással 1932. júliusában találkozott Bukarestben, ahol azért jelent meg, hogy Mihály nagyvadász cserkészmozgalmának ünnepélyes jelenetét megörökítse és lefilmezze azt az izgalmas pillanatot a trónörökös életében amikor először repülőgépre ül és a magasba emelkedik.

A FILMRIPORTER MOZGALMAS ÉLETE

A Hotel Esplanade 94-es szobájában irógép előtt ült és egy kábelátvitartot kopogott, amikor beléptem hozzá. Az angolnyelvű kábeltelegramm magyar szövege így hangzott:

Paramount,

Newyork.

Cserkészfelvétel román trónörököséről stop Repülőfelvétel mai nap folyamán stop Reggel indulok Párisba stop Estére kábel Hotel Excelsiorba stop

Dored

Dored ur most 53 éves és huszonnyolc éve üzi ezt a foglalkozást. A film ösátyjával, Pathé Nathannal, az első európai filmkészítővel dolgozott együtt, de az aránylag nyugalmas filmstudiót azonnal otthagya, amint divatba jött a filmhíradó. Azóta szakadatlanul utazik, egyik országból másikba, a világ egyik végéről a világ másik végére. Az utolsó évtized minden északarki expedíciójában részt vett. Elkíserte a Nobile-féle léghajóexpedíciót, ott volt Amundsen elindulásánál, amikor a lezuhant Nobilet kereste. Végig csinálta a Nautilus tengeraltatójáról mindazokat a kísérleteket, amelyeknek célja az volt, hogy az északi pólust tengeraltatójáról érjék el.

Dored ismeretlen részleteket mondott el a Nautilus expedícióról, amely annak idején hónapokig izgalommal tartotta a világot.

Ő volt az, aki leleplezte a Nautilus tengeraltatójáról „tudományos” expedícióját. Ez a tengeraltatójáró ugyanis az Egyesült Államoknak egyik kimustrált, használaton kívül helyezett hajója volt, amelyet egy érdekes céllal vásárolt meg a kísérlet céljára. A expedíciót annak idején úgy tüntették fel, mint az Egyesült Államok hivatalos vállalkozását, ez azonban nem volt igaz, mert az egész Nautilus-féle északarki kirándulást néhány newyorki újságfejedelmek rendezte meg, tisztán csak azért, hogy a közönségnek szenzációval szolgálhasson.

A kirándulás majdnem balul ütött ki, de a tulajdonképpeni célt mégis elérték, mert néhány hónapra valóban sikerült a világ és főleg az amerikai újságolvasó szenzációéhségét kiélegetni.

A OSEKA FOGSÁGÁBAN

Riporter kollégáinkat nem először ítélték halálra.

— 1924-ben — mesélte Dored bukaresti találkozásunk alkalmával, — kábelutasítást kaptam a Paramounttól, hogy azonnal utazzam Oroszországba, készítsék felvételeket, mert az amerikai közönség látni akarja, milyen az élet a Szovjetben. Az amerikai és angol külügyminiszteriumok ajánlásával megkaptam a beutazási engedélyt. Egy londoni kollégám figyelmeztetett, hogy Szovjetországban filmfelvételeket csak a Szovjet ellenőrzése mellett szabad készíteni, mégpedig kizárólag olyanokat, amelyek a Szovjet propaganda céljait szolgálja... Nem az én feladatom, hogy a Szovjetnek propagandát csináljak, — gondoltam magamban — és elkezdtem filmezni. Három napig csináltam a felvételeket, negyedik napon lekapcsolt a moszkvai cseka, amely — mint kémet, azonnal véstörvényesnek elítélte.

— Hat hétig voltam a cseka foglya, folytatva Dored, mint kémet halálra ítélték de az amerikai követség erőfeszítésére szabadonbocsátották és külön kísérettel áttettek a határon. A felvételek ekkor már rég a Paramount stúdiójában voltak...

A PARAMOUNT HIRSZOLGALATA

Érdekes volt, amint a Paramount filmriportere elmondott a Paramount hirszolgalatáról. Ennek a vállalatnak van talán a világon a leg-

nagyobb és legjobban megszervezett hirszolgalata.

Mindenütt a világon vannak hirszerzői és úgynevezett alkalmi filmezői,

akik az eseményekről felvételeket készítenek és a készülő eseményekről már előre értesítik a londoni vagy newyorki Paramount-központot. Ha világesemény készül, a „staff-reporter” nyomban kábelutasítást kap, hogy üljön repülőgépre és teremjen ott, ahol az események várhatók. Így igen gyakran megtörténik, hogy az ország lakossága még nem is sejtí, hogy készül valami, amikor a Paramount filmezője már ott van és felvételre készen várja az eseményt.

Igy történhetett ez Ausztriában is. A „gemütlich” bécsi polgár bizonyára még nem sejtette a véres forradalmi események bekövetkezését, amikor John Dored már ott volt, hogy filmre forgassa azokat.

★

Dored, a filmriporter most néhány hétig valószínűleg tétlenségre lesz kárhoztatva. Szenzációit egy időre kénytelen lesz nélkülözni az amerikai mozikközönség, de valószínűleg nem sokáig, mert az amerikai és angol kormányok nem hagyják cserben a Dollfussék kénytelenek lesznek őt szabadonbocsátani.

Addigra John Dored filmriportja a véres osztrák eseményekről már bejárta a világot, de a történelmi idők gondoskodnak majd arról, hogy Dorednek új szenzációi legyenek az amerikai mozikközönség számára!

Pogány Marcel

Még egy főiskolai hallgatót kergetett halálba a titkos vasgárda szervezet

A Patria tovább folytatja érdekes leleplezéseit

Kolozsvár, március 9.

A kolozsvári Patriában Traian Rebreanu ügyvéd tovább folytatja leleplező cikkeit a vasgárdisták titkos szervezeteiről.

A cikk allítása szerint az öngyilkos Cristoveanu szülővárosában, Iecuciban is a jasihoz hasonló titkos vasgárdista szervezet működik. Az ottani rendőrség állambiztonsági osztálya megfigyelés alá is vett egy elhagyatott külvárosi házat, melyben a jelek szerint szintén álarcos vasgárdista diákok gyűleseznek. A tecuci vasgárdista csoport rengeteg lázító tartalmu röpiratot gyártott, melyeket különösen Erdély északi területén terjesztettek. Az itteni csoport szoros összeköttetést tartott fent a jasiakkal, akiknek titkos gyűlékezési helyére, ahol Cristoveanu di-

ák is többször megfordult, már ráakadt a rendőrség s detektívekkel vétette körül a titokzatos házat, ahonnan fiatal diákok életét kergették a halálba.

A titkos vasgárdista szervezetekkel áll összefüggésben egy újabb öngyilkosság is. Ilfov megye Ulmeni nevű községében

Stan Nicolae 24 éves bukaresti egyetemi hallgató főbe lőtte magát.

A fiatalembert azonnal kórházba szállították, ekkor még élt, de nem akart vagy nem tudott felvilágosítást adni tettének okáról. A rendőrség azt gyanítja, hogy Stan Nicolae is a Cristoveanuéhoz hasonló okok miatt menekült a halálba.

Ez az újabb öngyilkosság még bonyolultabbá teszi a titkos vasgárdista szervezet leleplezésére irányuló nyomozást.

Ballada a szatmári csókákról és a bürokratizmusról

Tragikomédia nyolc fejezetben

Szereplők: csókák, varjak, gazdák, városi tanácsosok, csókaszakértők és egyéb hivatalos kellékek

Szatmár, március 9.

1.

A szatmári városi tanács elhatározta, hogy író hadjáratot rendez a csókák ellen.

Történt pedig mindez a környékbeli gazdák kivánságára, akik panaszkodtak, hogy a csókák nagy pusztításokat okoznak a földeken.

Mindezt még az ősszel határozták el.

A határozatról értesítették a gazdasági felügyelőt és a csókaszakértőt.

A csókaszakértő állítólag mestere volt a csókák pusztításának.

Azért volt csókaszakértő.

A határozatot iktatták, bélyegezték, törzskönyvezték és jóváhagyták.

Kelt mint fent. Lásza a csókaszakértő.

2.

Közben tél lett.

A csókák pedig egyre szaporodtak.

Nem tudták szegények, hogy csak hajszálon lóg az életük.

Egyelőre éltek, szaporodtak, károgtak és a létért való küzdelemben még azt is elviselték, hogy egy-egy szegény ember csókahusból készült levest vadászott a családjának.

A gazdasági hivatalban pedig tanácskoztak az írtás módokról.

Kelt mint fent. Tanácskoztak. A gazdasági tanácsos és a csókaszakértő.

3.

Elmúlt a tél is.

Március első napjában tavasz ragyogott rá a szatmári határra.

A csókák még jobban elszaporodtak mint valaha és komoly veszéllyel fenyegették a közeledő tavaszi vetést.

A gazdasági hivatalban tovább tanácskoztak.

Kelt mint fent. Jegyzőkönyvek szaporodtak.

4.

A határidő, amelyet a nemes magisztrátus a csókák és varjak kiirtására adott, lejárt.

— Jöjjön elő a csókaszakértő és jöjjön elő a gazdasági tanácsos, — rendelkezett a magisztrátus feje. Jöjjenek elő és számoljanak be arról, hogy minden csóka kipusztult a határból és a barnaölű szántóföldek felett csak a pacsirta éneklő lágy tavaszi dalát.

Erről is határozat ment a gazdasági tanácsosnak és a csókaszakértőnek.

Iktatták, törzskönyvezték, bélyegezték és aláírták.

Kelt mint fent. Várták a beszámolót.

5.

A város bölcsői összeültek a tanácssteremben.

Várták ők a beszámolót a csókák Mohácsáról, a varjak gleichschaltolásáról.

A beszámoló pedig hangzék ilyenképpen:

A gazdasági tanácsos: A csókák kiirtásának bürokratikus akadályja volt.

A szakértő: Nem akarták a csókák a kitett mérget megenni.

Kelt mint fent. Minden csóka életben maradt.

6.

Apró gazdagyerek hasukat fogták nevetgéltek, amikor a beszámolót meghallották.

Mert még a gyerekek is tudják, hogy a csóka csak addig veszi be a mérget, amíg a földet hótakaró borítja. Ilyenkor teszik rá a hóra

és szegény csóka nagy éhségében még a mérget is megeszi.

Mert a hótakaró elzárja őt a földtől, amelyben magok és egyéb, a csókáknak bizonyára izés falatok rejtőznek el.

Kelt mint fent. Ezt azonban nem iktatták és nem jegyzőkönyvezték.

7.

A hó azonban már elolvadt.

Addig tanácskoztak, addig vitatkoztak addig iktattak és jegyzőkönyvezték, míg a tavasz kiragyogott, a hó elolvadt és a csókák nem boldok a földre szórt mérget bevenni.

Ki boldog vöröshagymát enni, amikor almát is ehett?

Kelt mint fent. Lásza a csókaszakértő.

8.

Párbeszéd a levegőben:

Az öreg csóka: Itt a tavasz, kolléga ur. Ezt a telet is szerencsésen megusztuk.

Az öreg varju: Meg hálaistennek. Adjon az ur sok ilyen csókaszakértőt és gazdasági tanácsost, mint az idén volt.

Az öreg csóka: Amen.

Az öreg varju: Kár, kár, kár, hogy most már az ment határozatba, hogy puskával kell vadászni bennünk.

Az öreg csóka: Ne féljen semmit, kollégám. Amíg majd elhatározzák, hogy milyen gyártmányu puskával vadásznak, addig mi nyugodtan élhetünk a csókai kor legvégsőbb határáig.

Az öreg varju: Eljen a bürokrácia.

Együtt, mint a görlek az operett zárójelenetében: Éhéljehen, éhéljehen.

(Tánora perdülnek.)

Kelt mint fent. A kiadmány hitelűl:

Baradlai László

Bi-Pi már teljesen egészséges

London, március 9.

Lord Baden Powell, a cserkészek rajongott „Bi-Pi”-je szerencsésen kiheverte legutóbbi kettős műtétjét. Most már teljesen felgyógyult, fent is jár s a jövő hét elején hazautazik Londonba.

Nagy kommunista szervezeteit leplezték le Csernovicban

Csernovic, március 9.

Csaknem kétheti nyomozás után a rendőrség politikai osztálya nagyszabású kommunista szervezetet leplezett le, amely jól berendezett nyomdával és technikai felszereléssel rendelkezett. A szervezet vezetője Kannel Igic volt, akit az 1920-beli szenátusi merénylettel kapcsolatban titkos szervezkedés miatt annakidején háromévi börtönrre ítélték s ezt a büntetést le is ülte a jilavai és doftánai fogházban. Kiszabadulása után még többször is elítélték, míg utabban ismét hozzájárult a kommunista szervezéshez.

A titkos kommunista nyomda vezetője Landan Kálmán, akinek Weissmann Liza és Bodovnik Malvin voltak a főmunkatársai. Éjjel tartóztatták le, egy ágyban a két nővel. A sziguranca eddig összesen harminc tagját fogta le a kiterjedt kommunista szervezetnek.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Megkezdődtek a tárgyalások a külföldi hitelezőkkel

(Bukarest.) Ismeretes, hogy a külföldi pénzügyi szakértőknek az országból való távozásával egyidejűleg román küldöttség indult Párisba, hogy a külföldi hitelezőkkel az államadósságok enyhítéséről tárgyaljon. Tegnap érkeztek meg az első jelentések a küldöttség munkájáról. Eszerint a tárgyalások a román állampapírok francia részvényeseinek szövetségével már megkezdődtek s a hét folyamán bevonják a megbeszélésekbe a belga, holland, német, svájci és angol hitelezők képviselőit is. A teljes hitelezői értekezlet első ülése hétfőn lesz. Ezalkalommal a romániai államadósságok közül csak az állami járadékkötvényekről és az 1897 évi 3 és fél százalékos magyar járadékkötvényről, helyesebben annak Romániára, mint utódállamra eső részéről, lesz szó.

A brassóvidéki cipész- és csizmadiaszakosztályok közgyűlése

Március 11-én 10 órakor tartják meg Brassóban a Brassó vidéki cipész és csizmadiaszakosztályok kerületi közgyűlését, melyre a következő megyék bőriparosait hívták össze: Brassó, Fogaras, Háromszék, Csik, Nagyküküllő és Udvarhely.

A gyűlés a bőriparosokat súlyosan érintő kérdésekkel fog foglalkozni és előreláthatólag határozatai nagy fontosságra emelkednek az egész erdélyi bőripari piacon.

A gyűlés tárgysorozata egyébként a következő: Elnöki megnyitó: Dánér Lajos, Betegsegélyzői ügyek és a társadalombiztosítás kérdése, előadó Brânza János. A kisiparosokra kivetett adók revíziója, előadó: Rátz András. Gummipők kérdése: (Bardóc Béla). A lábbeliárak egységesítése: Dávid András, János Lajos. Az inasügyek és az iparosság megszervezése: Bagi Sándor. A hivatalos lap kérdése: Laczkovits A. Segevár. Műhelyadók ügye: Biró Sándor. Javaslatok.

A gyűlés a régi városház tanácstermében, d. e. 10 órakor kezdődik. Az elnökség felkér ezúton is minden tagozatot, hogy delegáltjait névsorát legkésőbb március 8-ig beküldeni szíveskedjenek.

Az Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros Lábbelikészítők Szövetségének Elnöksége.

Terményárak Nagyváradon

Nagyvárad, március 9

Nagyvárad, március 9
Nagyvárad, március 9
Buza 360, rozs 240, árpa 200, zab 215, csöves tengeri 140, napraforgómag 320, tökmag 750.

Magyar gazdasági bizottság utazik Szófiába és Ankarába

Szófia, március 9.

A bolgár kormány gazdasági körei magyar hivatalos küldöttséget várnak. A magyar küldöttség újra felveszi a gazdasági tárgyalások fonalát Bulgáriával, majd Szófiából Ankarába utazik, hogy ott is gazdasági tárgyalásokat kezdjen a török kormány megbízottai-val.

A szerb cukorrépatermelők önállósítják magukat a cukorgyáraktól

(Belgrád.) A jugoszláv cukorrépatermelők elszánt intézkedést tettek, hogy a cukorgyáraktól függetlenítsék magukat. A termelők nagy cukorgyárat létesítenek, amelyhez már össze isadtak a pénzt, sőt a géptervezést is megvették. Az új cukorgyár természetesen nem lép be a cukorkartellbe, hanem szabadon állapítja meg árait és felelős a versenyt a kartell árdiktátoraival.

NINCS INGYENES GYÜMÖLCSFA-OLTÓSZER

(Bukarest.) Egyes lapok olyan híreket közöltek, hogy a földművelésügyi minisztérium ingyen bocsát anyagot a nagyközönség rendelkezésére a gyümölcsfák elődjének kiirtására. A minisztérium most cáfolja ezeket a híradásokat.

Mentesítik a nyersanyagokat a kontingentálás alól

A gyapot- és gyapjufonál nem tekinthető nyersanyagnak

Bukarest, március 9.

A kontingentálási rendszer és az arra vonatkozó törvény és szabályrendelet egy-két napon belül készen áll. Az új árubehozatali rezsim lényeges elveit máris nyilvánosságra hozták. Eszerint az eddigi rendszeren mélyreható változások nem történnek. Noha a liberális párt elvileg a szabadkereskedelem álláspontján van, a nemzetközi helyzetre való tekintettel kénytelen fenntartani az eddigi korlátozásokat. Fontos változás történik mindenestre a nyersanyagok kérdésében. Az új rendszer ugyanis

szabad behozatalt engedélyez azon

nyersanyagokra, amelyek a romániai iparban szükségesek.

Ezek tehát kikerülnek az árubehozatali korlátozások alól. Ez annyit jelent, hogy — a kereskedelmi és iparügyi minisztérium kimutatásai alapján számítva — árubehozatalunk mintegy 20 százaléka kontingentálatlan lesz. Ennek a nyersanyagokból álló 20 százalékos árubehozatalnak az értéke mintegy kétmilliárd lej.

Az eddigi kontingentálási rendszerek azt sem állapították meg pontosan és minden félreértés kizárásával, hogy mi értendő nyersanyag nevezés alatt. Az új

törvény pótolja eme hiányt is, a nyersanyagok pontos felsorolásával. Annyit máris elárultak illetékes helyen, hogy a gyapotot és gyapjufonalakat semmiesetre sem nyilvánítják nyersanyagnak.

A kontingentálást különben, mint korábban is közzétük, egy felsőbb kontingentálási bizottság fogja intézni, amely a Banca Națională mellett, a Banca Crișovloni helyiségében fog működni s amely teljes önkormányzatot élvez. Nem függ sem a kereskedelem- és iparügyi minisztériumtól, sem a jegybanktól, bár számon fogja tartani a kontingentálással kapcsolatos devizaforgalmat.

Készül az új iparpártolási törvény

Milyen vállalatok részesülnek kedvezményekben

(Bukarest.) Nemrégiben beszámoltunk arról, hogy a nemzeti ipar támogatásáról szóló törvény április elsején lejár és helyébe új törvény készül. Ujabb jelentések szerint N. Teodorescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter tegnap már be is nyújtotta a lejáró törvény meghosszabbításáról szóló egyszakaszos törvényjavaslatot a következő szöveggel:

„A nemzeti ipar támogatásáról szóló 1912 évi törvény érvényének határideje 1935 április 1-ig meghosszabbítását nyer.”

Ezenkívül készül a végleges törvény is, amely szabályozni fogja a romániai ipar támogatásának egész problémáját. A munkálatok Assan államtitkár vezetésével folynak s annyi máris kiszivárgott, hogy

csakis nagyobb iparvállalatok fognak iparpártolásban részesülni, nevezetesen olyan vállalatok, amelyek több mint 20 lóerőnyi motorerővel dolgoznak és munkásaik száma legalább a harmincötöt eléri.

A bankok devizaforgalmát szabályozó rendelet szövege

Bukarest, március 9

Megirtuk, hogy március 16-án életbe lép a rendelet, amelynek értelmében a bankok ismét foglalkozhatnak devizakereskedéssel. Illetékes helyről származó értesülésünk szerint a rendelet lényeges pontjai a következők:

— Az áraparok, kereskedők és magánosok deviza iránti kéréseit a Banca Naționalăhoz, vagy annak fiókjaihoz csak a visszszámítási joggal bíró bankok útján adhatják be.

— A devizakérelmeket a jegybankhoz továbbító bankok kötelesek gondoskodni arról, hogy a devizaigénylések a devizatörvény összes előírásainak figyelembevételével készüljenek el s csatolva legyen hozzájuk minden igazoló irat és okmány.

— A bankok, amelyek különleges meghatalmazással rendelkeznek a kivételes okmányok garatálására, a jövőben is adni fogják ezen biztosítékokat, míg a Banca Națională másként nem intézkedik.

— A bankok, amelyek devizákat vásároltak a Banca Națională számlájára,

ilyen vásárlásokat a jövőben is eszközölhetnek, de az összes esetekben csakis a jegybankhoz való előzetes bejelentés mellett, a jegybank által megjelölt árfolyamon és azzal a kötelezettséggel, hogy a vásárolt devizákat azonnal kötelesek engedményezni a jegybanknak. A Banca Națională ezen devizákat a vételáron, 2 ezrelék jutalék hozzászámításával veszi át.

Kísérlet céljából legfeljebb 3 hónapra, a Banca Națională és a magánbankok együttműködésének próbája gyanánt, néhány bukaresti bank engedélyt kap arra, hogy a bank által vásárolt devizákból el is adhasson, természetesen csak a Banca Națională ellenőrzése alatt és az általa jóváhagyott devizaigénylésekre.

Mint fenti szövegezésből látható, a magánbankok devizakereskedelmi jogának visszaadása a legtávolabbról sem jelenti a régi devizaforgalmi szabadság visszaállítását. Lehet ugyan, hogy később valamivel messzebb is elmegy a jegybank a devizakereskedelem visszállításában.

A közgazdaság hírei

ÚJ ROMÁN—MAGYAR ÁRUFORGALMI EGYEZMÉNY

(Bukarest) Március 12-én kezdődnek Budapesten a tárgyalások az új román—magyar áruforgalmi egyezmény ügyében. A román küldöttség tagjai: Grigoreca budapesti meghatalmazott miniszter, Dumitrescu Stefan, a Jegybank egyik igazgatója, Stinghie mérnök, a földművelésügyi minisztériumtól és Matasaru, budapesti kereskedelmi attasé.

AZ ÉLELMISZERSZAKMA SOKALJA A FORGALMI ADÓT

(Bukarest) Tegnap az élelmiszerszindikátus és a pékek küldöttsége jelent meg Teodorescu ipar- és kereskedelemügyi miniszternél és kérte közbenjárását a pénzügyminisztériumban az új forgalmi és

fényüzési adótervezetnek a fenti iparágakat súlyosan terhelő adótteljei leszállítása iránt.

SZABAD AZ ÁLLATTERMÉKEK KIVITELE SPANYOLORSZÁGBA

(Bukarest) Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium értesítést kapott Spanyolországból, miszerint az állati eredetű termékek bevitelle Spanyolországba teljesen szabad és semmiféle korlátozásnak nincs alávetve, csakis az egészségügyi formákat kell betartani.

MAGYAR GAZDASÁGI KÜLDÖTTSG ANKARÁBAN ÉS SZÓFIÁBAN

(Budapest) Hivatalos jelentés szerint szerdán este háromtagú magyar küldöttség indult Ankarába, hogy előzetes megbeszéléseket folttasson a magyar—török

gazdasági kapcsolatok megélénkítése tárgyában. A küldöttség utközben kiszáll Szófiában, ahol a bolgár körökkel hasonló jellegű tanácskozásokat folytat egy bolgár—magyar kereskedelmi egyezményre vonatkozólag.

A BUDAPESTI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSRA KÉSZÜLŐ KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

Az Erdélyi Gazdasági Egylet ezúton hozza az érdekeltek szíves tudomására, hogy a folyó évi budapesti mezőgazdasági kiállítás alkalmából nem rendez csoportos tanulmányi kirándulást Budapestre, mert a csoportos utlevélhez amellelt, hogy ugyanazok az okmányok szükségesek, mint a magánutlevélben, úgy a belügyminiszter által delegált tisztviselő költségeit is vállalnia kell. Felhívja ezért az egyesület a kiállítás iránt érdeklődő közönséget, hogy magánutlevelet váltson és 180 lejért vásároljon egy, a kedvezményes jegy váltására jogosító igazolványt bármelyik menetjegy irodából. Ennek birtokában március 16-tól április 1-ig a határtól Budapestig és vissza 50 százalékos, Romániában visszafelé jövet a határtól a kiinduló állomásig 50 százalékos kedvezmény élvezhető, ezenkívül 400 lej helyett 68 lejért kapható Budapesten magyar vizum, kétszer díjtalanul lehet megtekinteni a kiállítást és végül 3 utat lehet tenni Magyarországon vasuton 33 százalékos kedvezmény mellett. Az utlevélszerzéshez a következő okmányok szükségesek: személyazonossági, állampolgársági, adónemtartozási, katonai, ügyességi bizonyítványok, ezenkívül 2 darab fénykép.

Olvasd már?

Sajnálhatja, mert nagyszerű, érdekes és őszinte szerelmi regény lapunk február havi ajándék-kötele

Castano—Köszeghy Marianne

A MODENAI ORVOS

című írása.

Megkaphatja a lapárusítónál, a birományosnál, a kiadóhivatalban, mindenütt, ahol lapjainkat árussítják.

A REGÉNY KEZELÉSI KÖLTSÉGE 4 LEJ.

Bankár és köműves, uridáma és szakácsnő egy asztalnál ülnek a Szlovenszkói Nagyothallók Egyesületében

Állást, hallókészüléket és támogatást nyújtanak egymásnak a nagyothallók — A pozsonyi Vigadó-mozgóban a nagyothallók is élvezhetik a hangosfilm dalait és a dialógusokat Szlovenszkó lakosságának két százaléka nagyothall

Pozsony, március 8.

Az emberi élet szociális problémái útötlék rá békéjüket a mai társadalomra. Szakmák és betegségek, világnézet és politikai hitvallás szerint csoportosultak az emberek, hogy egy táborba tartozva segítsenek egymáson. A vakok, süketnémák, hadirokkantak, cukorbetegsősök, tüdőbetegek már régen megalakították mindenütt szervezeteiket.

A legújabbban zászlót bontottak a szlovenszkói nagyothallók is és a napokban Pozsonyban hivatalosan is megalakították a Szlovenszkói Nagyothallók Egyesületét.

AZ ELGONDOLÁSBÓL VALÓSÁG LESZ

Az eszme tulajdonképpen már régen élt néhány emberben. Különösen Kolisch Erich dr. pozsonyi szakorvos sokat fáradozott azon, hogy a társadalom eme szerencsétlenjein segítsen. Amíg a külföldön, elsősorban Svájcban, Svédországban és Németországban hatalmas szervezeteik vannak a nagyothallóknak, addig Szlovenszkón ebben a tekintetben nem igen történt valami.

Prágában működik egy nagyothallók egyesülete, mely EFETA címen szaklapot is ad ki, eddig azonban nem volt meg Prága és Szlovenszkó nagyothallói között az összeköttetés. Most azonban hogy a szlovenszkói egyesület is megalakult, azonnal felvették Prágával az érintkezést.

MIT AKAR A NAGYOTHALLÓK EGYESÜLETE

Mindenekelőtt azt, hogy egy táborba tömörítse azokat, akik nagyot hallanak. Pontosabban,

a nagyothallók egyesületének csak az lehet tagja, aki a normális beszélgetést egy méretnél nem hallja. Süketnémák nem lehetnek tagjai ennek az egyesületnek.

Statisztikai megállapítások és a klinikai, valamint a magánorvosi beteganyag regisztrálása alapján meg lehet állapítani, hogy

Szlovenszkó lakosságának két százaléka nagyothall.

A legtöbb nagyothalló szegényen betegséget, titokban tartja, visszavonul a társadalmi életből. Holott, ha idejekorán figyelmes lesz bajára, azt rendszeresen kezeli, úgy a későbbi kellemetlen következményektől könnyen megszabadulhat.

A nagyothallók egyesületének legfontosabb tevékenysége abban áll, hogy regisztrálja a belépő tag hallási képességét és igyekszik a betegség gyógyításában a tag rendelkezésére állni.

A pozsonyi Charitas díjmentesen rendelkezésre bocsátott egy helyiséget a nagyothallók egyesületének, akik minden szerdán este összejövetelt tartanak. A megalkulás igen nehéz volt, mert a cimanyag beszerzése nagy nehézségekbe ütközött. Bizonyos gyárak révén, amelyek nagyothallókészülékeket árulnak, jutott az egyesület a nagyothallók címének birtokába, ezeket értesítette a megalakulásról és most arra törekszik, hogy valamennyi szlovenszkói nagyothalló egy táborba tömörüljön.

Természetesen a társasösszejöveteleken kívül az egyesületnek szociális céljai is vannak, igyekszik a tagoknak állást szerezni és a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel őket támogatni.

A pénzt tagdíjakból és a tehetősebb tár-

sadalmi osztályhoz tartozó nagyothalló tagok adományaiból, szubvenciókból teremtik össze. Az egyesületben egy asztalnál ül a bankár a köművessel, a fuvaruridáma a szakácsnővel: a közös baj összehozza őket.

Az a bizonyos lelki depresszió, amely a nagyothallókra ránehezedik és amely őket a kultúra számos áldásából kizárja, ma holnap megszűnik.

Egy rendkívül elmés szerkezet már most lehetővé teszi a nagyothallóknak, hogy

hangversenyeket, előadásokat, hangosfilmeket élvezhessenek. Szlovenszkón első ízben a pozsonyi Vigadó mozgóban vezették be ezt a szerkezetet, amely az emeleti erkély első oldalára van elhelyezve és a nagyothallóknak tökéletes hallást nyújt.

Ez a látszólag jelentéktelennek tűnő ujtás nagyon sokat jelent a nagyothallók lelki életében, akik most már nincsenek megfosztva attól az örömtől, amit a zene hallása nyújt nekik.

Mindezen kívül a nagyothallók egyesülete szájáról daló olvasási tanfolyamot is rendez.

amit Valentovics igazgató, a pozsonyi süketnéma intézet vezetője tart dícséretre méltó lelkiismeretességgel és nagy tudással. A nagyothallók állandó érintkezésben állnak a prágai és svájci testvéregyesületekkel.

GYAKORLATI EREDMÉNYEK

A praktikus teendők során a szlovenszkói nagyothallók egyesülete beadvánnyal fordul a rendőrigazgatósághoz, hogy engedje meg a nagyothallók részére különleges karszalagok viselését, ami lehetővé tenné, hogy a közlekedési forgalomban külön ügyeljenek rájuk. Az egyesület a különböző készülékek beszerzésénél en-

gedményeket jár ki tagjainak. Mint figyelemre méltó ujtást kell megemlítenünk, hogy az egyesület tárgyalásban áll a pozsonyi evangélikus hitközséggel, amely rövidesen szintén bevezeti az istentiszteleteknél a nagyothallókészüléknek a használatát s így élvezhetővé teszi a nagyothallóknak is a pap és az orgona hangját.

Az egyesület súlyt helyez arra is, hogy a nagyothalló gyermekek érdekében az egészségügyi hatóságokkal megmozdulásra bírja. Például az iskolaorvosok a fül-, torok-, gége-, orrvizsgálatokat meglehetősen elhanyagolják. a profilaxiszra nem sokat adnak és csak akut baj esetén avatkoznak be.

A szlovenszkói nagyothallók egyesülete határozottan figyelemre méltó munkát végez. Gazdag és szegény, cseh, magyar, szlovák, német, zsidó egy asztalnál ül, mert egy a bajuk és egy a céljuk: egymáson segíteni.

*

Leközlöttük ezt az érdekes riportot annak az illusztrálására, hogy a szomszéd országban ilyesmire is telik a szociális gondoskodásból.

Nálunk a közéleti férfiak számára kellene tanfolyamot nyitni, akik nem is nagyothallók, hanem direkt süketek.

Husvétra megszűnik az ostrom-állapot?

Másfélórás szópárbaj a képviselőházban Ciurmetti vasgárdista alvezér meggyilkolása miatt

50.000 lej havi életjáradék Duca özvegyének

Bukarest, március 9.

Kormánykörökre hivatkozva az Adevarul azt az értesítést közli, hogy a hónap végéig, azaz husvétra, a kormány megszünteti az ostromállapotot és cenzurát.

A szerda esti többségi értekezleten Tarescu miniszterelnök többek között azt is bejelentette, hogy a véglegesnek szánt adósságrendezi törvény a jövő héten már a parlament elé kerül s hogy minél gyorsabb megszavazása érdekében keddtől kezdve a képviselőház naponta két ülést fog tartani.

A képviselőház csütörtök délutáni ülésén Bratianu Dinu liberális pártelnök parlamenti kezdeményezéséből törvényjavaslatot nyújtott be arra vonatkozólag, hogy az állam havi 50 ezer lej életjáradékot biztosítson Duca özvegyének. A javaslatot valamennyi párt képviselője aláírta.

A napirend előtti felszólalások során Petrovici gogista felvetette Ciurmetti vasgárdista alvezér meggyilkolásának a kérdését. Elmondotta, hogy Ciurmetti a december 29-éről 30-ikára virradó éjjel egy Enescu nevű rendőrkormányzóval vitte el a lakásáról s azóta veszett nyoma. Kérde a kormányt: ha már egyszer semmi sem történt a gyilkosok kiderítésére, miért nem függesztették fel legalább a rendőrkormányzó, akinek tudnia kell a történetről. Felszólalása során Petrovici személyi célzásokat tesz Jamandi belügyi alminiszterre, s azt mondja, hogy jól szónokol ugyan, de képességei és felkészültsége igen felületes. Jamandi erre politikai vigéneknél nevezi Petrovici-t.

Az egyre jobban elmérgesedő vitába Antonescu igazságügyminiszter is beavatkozott azzal, hogy beszél az ügyesség szerepéről, s hangoztatja, hogy az ügyesség megteszi kötelességét a vasgárdista alvezér meggyilkolásának tisztázása dolgában. Sajnálatosnak mondja, hogy Petrovici ennire fájlatja Ciurmettinek a sorát s kevésbé indul fel Duca orvul történet meggyilkolásán.

Ezután Jamandi és Petrovici tovább személyeskednek. Előbbi szemére veti a volt közoktatásiügyi miniszternek, hogy végigszállt már az összes pártokon, mire Petrovici azzal válaszol, hogy neki van határozott foglalkozása, míg a Jamandi foglalkozása igen bizonytalan.

Jamandi: Mondja meg, professzor ur, mi a foglalkozása Gogának, az Ön pártelnökének?

A szópárbaj, amelyben csak úgy hemzseget a személyi sértegetések, mintegy másfél óra hosszat tartott, amikor aztán Junian szólt hozzá az ügyhöz.

— Senkit sem érdekel, — ugymond, —

hogy Petrovici tényleg politikai utazó-e, meg az, hogy milyenek Jamandi képességei, hanem a dolog lényege a személyi biztonság megrendülésében áll. A Ciurmetti-eset azt mutatja, hogy önkényességek történnek.

A vita elültével Saveanu elnök felolvassa azt a beszédet, melyet az uralkodó száján a válaszfeliratot átnyújtó parla-

menti küldöttségnek tartott s amelyben többek között ezeket mondotta:

— Kevés, de hasznos, jól megszervezett és áttanulmányozott törvény, kevés szó és minél több gyakorlati megvalósítás, ... ez legyen a honatyák jelszava!

Napirenden a képviselőház néhány jelentéktlenebb törvényjavaslatot tárgyal.

Sándor József válasza Opreánnak

A szenátusban a tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése kapcsán Sándor József válaszolt Oprean dicsőségmentes román lelkész magyarelleness kirohanásaira.

— Oprean azt mondta, hogy a magyarok ázsiai nép. Hát a románok és az oroszok többi nemzet nem ugyanonnan származik-e? Ami az Emkét illeti, amelyet Oprean úgy jellemzett, mint a romángyűlölet intézményét, az Emke 25 évvel a román Astra után alakult meg, éppen az Astra mintájára s a magyarok pénzéből, nem pedig az államkincstár támogatásából, templomokat, iskolákat, ovókat, könyvtárakat és szövetkezeteket létesített. Ha az Emke gyűlölködő alakulat lett volna, miért nem panaszkodott ellene soha egyetlen román képviselő, vagy főpap sem a magyar parlamentben, mint „a román lelkek akasztófája ellen”, ahogyan Oprean megfeszítette.

Egyébként — folytatta Sándor József, — a tavaly is megtámadott egy román pap, mint az Emke elnökét, s irreverenciával és romángyűlölettel vádolt, most

meg, — amint értesülök, — ugyanaz a pap letartóztatásban van a Duca elleni merénylettel kapcsolatban.

A napirenden folytatták a közigazgatási törvény módosításáról szóló javaslat utolsó szakaszainak tárgyalását. Gyúrfás és Binder módosító indítványokat terjesztettek elő a kisebbségi egyházak és iskolák a közszéki tanácsokba való képviselőre vonatkozólag, de a többség elvetette indítványait.

Roosevelt is tévedhet, de be is vallja

Washington, március 9

Roosevelt elnök felhívást intézett a törvényhozáshoz, hogy helyezze hatályon kívül azt a közigazgatásilag érvényesített rendeletet, amely megtiltotta a légiforgalmi vállalatoknak a postaszállítás jogát.

Ezt a rendeletet maga Roosevelt elnök adta ki. Most bejelenti, hogy eddigi kormányzásának ez volt az egyedüli nagyobb tévedése, amit be is vall és siet is kiküszöbölni az elkövetett hibát.

Gömbössel és Dollfuss-szal egyidejűleg

Papen is Rómába megy a jövő héten

London, március 9.

A Daily Telegraph szerint Papen német alkancellár szerdán Rómába utazik, hogy Mussolinivel megbeszélésüket folytasson. Papen római útja világszerte nagy feltűnést kelt, különös tekintettel arra, hogy egybeesik a magyar és osztrák miniszterelnökök római útjával. Nyilvánvaló, hogy Papen is szeretné tudni, mit

tervez Mussolini Közép-Európában. Különben is az olasz-német viszony az utóbbi időben — Ausztria miatt — nem valami barátságos s Papen nyilván ezen is segíteni akar.

Párisi jelentés szerint a francia sajtó nagy cikkeken foglalkozik Papen útjával.

Sport

Egyformán gyengén játszottak:

Nemzeti III. kerület 3:3 (1:0)

Budapest, március 9.

A február 25-iki magyar profibajnoki fordulóra hat mérkőzés volt kitűzve. Csak ötöt játszottak le. A hatodik: a Nemzeti-III. kerület mérkőzés a sáros pálya miatt elmaradt. Tegnap játszottak le, a hétköznapi miatt mérsékelt számú közönség előtt. Az eredmény és a részletek:

Nemzeti-III. kerület 3:3 (1:0). A játék nem volt magas nivóju: különösen az első félidőben a szálmasság határán mozgott. A második félidőben a kerületiek összeszedik magukat, de a Nemzeti szerencsével védekezik. A döntetlen ilyenformán igazságos: két egyformán gyengén játszó csapat küzdelmének tükröképe. Az első félidő egyetlen gólját Szecsei lőtte 1:0. Szünet után alig indul a játék, Szecsei újabb gólt lő. 2:0. Az ötödik percben Beretvás 30 méterről megvágja a labdát: góll! 2:1. A tizenhetedik percben Sáros egyenlít: 2:2. Sőt a kerület jut vezetéshez Sáros révén: 2:3. Közvetlen a befejezés előtt a Nemzeti mégis egyenlít (Balogh: 3:3).

A táblázat most így áll:

1. Ferencváros	14	12	—	2	51:16	24
2. Újpest	14	11	2	1	45:17	24
3. Bocsikai	15	10	2	3	38:20	22
4. Kispest	15	6	4	5	34:30	16
5. Hungária	15	7	1	7	37:27	15
6. Szeged	15	6	2	7	28:29	14
7. III. Kerület	15	5	4	6	29:35	14
8. Phöbus	15	4	5	6	26:28	13
9. Somogy	15	5	1	9	21:50	11
10. Budai „11”	15	2	5	8	23:45	9
11. Attila	15	3	2	10	23:36	8
12. Nemzeti	15	2	4	9	23:47	8

MEXIKÓ—KUBA 3:2 (1:1). Világajnoki selejtező mérkőzés. Mexiko Cityben még két mérkőzés lesz. A győztes Rómában játszik Amerikával a döntőbejutásért.

TAC—Hapoel 5:0 (3:0). A TAC utolsó mérkőzése Palesztinában. A temesvári csapat elindult hazafele. A turamerleg: 8 mérkőzés közül: 6 nyert, 1 döntetlen, 1 vereség. Gólarány: 31:9.

Argentína amatőr csapatát küldi a világbajnokságra, mert a lényegesen erősebb profiszövetség nem ad játékost, a legelősebb harcban áll az amatőrökkel.

Ausztria válogatottja Bukarestben

játszik eddig még meg nem határozott időpontban. Mint a futballszövetség szűkszavú jelentése mondja: Ausztria szövetsége felajánlotta válogatott csapatát bukaresti mérkőzésre, a román szövetség örömmel fogadta el az ajánlatot. (Azt elhiszük. Csak nehogy jámbor óhaj legyen a végén. És kiderüljön, hogy az amatőr válogatotról van szó...)

Ökölvívás

Sport és politika:

Spakow nem boxolhat Berlinben, mert — nem árja

Páris, március 9

Spakow, Románia profi boxbajnoka március 19-én Berlinben kellett volna mérkőzzék Pistula volt Európabajnokkal. A „Paris Soir” jelentése szerint:

Spakowot törölték a műsorról. A Sportpalotában rendezendő ünnepségen ugyanis Hitler és vezérkara is megjelenik. Az előrelátó rendezőség erre Spakowot nem engedi ringbe állni, mert — nem árja.

A „Paris Soir” jelentése — ha megfelelő a valóságnak — a sport súlyos sérelme. A sportban nincs helye politikának. A politikának semmi köze a sporthoz, ahol csak egyfajta „árját” lehet elismerni: a „sportárját”, vagyis az igazi sportszellemről áthatott sportembert. Aki ez ellen a szellem ellen vét — súlyosan vét.

Ez a berlini elmaradt boxmérkőzés tanulsága.

Covaci kikapott Londonban. Románia volt könnyűsúlyú profi boxbajnoka most Angliában mérkőzik. Bemutatkozása nem sikerült. Nel Tarleton angol bajnoktól pontozásos vereséget szenvedett.

A „pampák bikája”, Riese Campolo Buenos Ayresben gyönyörű küzdelemben, pontozással győzte le Arturo Godoyt.

Knockaut-kiroly nevet kapta a legkedvezőbb hírvő ökölvívó az angol Sullivan, a legelső nehézsúlyú világbajnok. A mostani Carnera—Loughran mérkőzéssel kapcsolatban felelevenítik, hogy Sullivan 1888-ban világbajnokságáért 75 menetes küzdelemben harcolt! Sullivan akkor fénykorát élte: nyolc hónap alatt 150 ellenfelét győzte le. Akkor kapta a „knock-out király” nevet.

Tenisz

A montekarlói teniszverseny döntőjébe Austin és Stefani kerültek. Austin angol—Menzel cseh 6:4, 6:2, 1:2, w. o., Stefani olasz—Artens osztrák 6:1, 6:0, w. o. (Visszalépett).

Najuch, a világ egyik legjobb profi-teniszezője vette át a holland Davis Cup csapat tréningjét.

Atlétika

429 cm! — az új amerikai fedettpálya rudugró rekord. Keith Brown ugrotta a főiskolás bajnokságon. Ugyanekkor a magasugrásban: Spitz 197 cm., a súlydobásban: William Niblock 15 m, 19 cm.

Korcsolya

„ELOLVADT” A CSEH BAJNOKSÁG

azaz nem is olvadt, csak nem fagyott meg. A tátrai gyorskorcsolyázó bajnokságokat nem tudták megtartani, mert a vastagon beöntött jég még az öt fokos hidegben sem fagyott meg. A legjobb osztrák, magyar, cseh, lengyel és romániai versenyzők (Pop Béla és Papp László) verseny nélkül utaztak vissza a Csorba-tótól. A különös versenyelmaradás (a rendezőség súlyos hibája) nagy feltűnést keltett.

Súlyemelés

Uj súlyemelő világrekordot állított fel Antar Arafat egyiptomi súlyemelő. A két karral való szakításban 108,5 kilogrammos eredményt ért el. A régi rekord: Ismayr német 108 kg. Az új rekord még nem kerül hitelesítésre, mert a nemzetközi szabályok szerint új világrekordot csak úgy ismernek el, ha az legalább egy kilogrammal több, mint a régi.

Asztali tenisz

Profivádat emelt az angol szövetség a legjobb magyar játékosok: Bellák, Barna, Szabados, Boros, Glancz és Kelen ellen. Részletek még ismeretlenek.

Primăria Municipiului Braşov

No. 4766—1934

Serv. Economic

HIRDETMEŊY

A helybeli földmívelésügyi kamara 2—1934 sz. körirata alapján közhírré tesszük, hogy a kamara „Dr. Stephani 71” fajtaú buzavetőmagot és „Goldhafer” vagy „Siegeshafer” fajtaú zabot oszt ki a megye földmívelői részére a f. é. tavaszi vetések céljára, a következő feltételek mellett:

1) Akik vetőmagot igényelnek, az illető községi előjárásnál jegyzékekbe való felvétel végett jelentkezzenek, mely alkalommal a buzavetőmagért kg.-ként 5 lej és a zabmagért kg.-ként 2,50 lej kell fizetniük. A különbözetet a piaci árig a f. kamara fogja viselni.

2) A vetőmag az egész község részére egymennyiségben a kamara raktárhelyiségében (Mihály Viteazul 55 sz. alatti Fromm-féle malomban) március folyamán vendő át.

3. Az illető községi előjárásnak a befizetett összegeket a jegyzékekkel együtt a kamarának kell átadnia.

4.) A beiratások f. é. március 15-ig esz-közölhetők.

5) A vetőmag kiosztása nincs összefüggésben a földmívelésügyi minisztérium ellátási ügyosztályának buzakiosztási akciójával.

Egyszersmind közhírré tesszük, hogy azon földmívelők, akiknek van eladni való 1) buzavetőmagjuk, mintákkal ellátott ajánlataikat minél hamarabb a földmívelésügyi kamarához nyújtják be. Az ajánlatban az eladó mennyiség és az ár tüzendő ki, valamint a csiraképeségért való jótaállás. 2) Vetni való zab, csakis „Goldhafer” vagy „Siegeshafer” fajtaú.

Brassó, 1934 március 6.

Primar delegat:

Secretar General:

Dr. Polony mp.

Socaciu mp.

MA ÉS HOLNAP

tart már csak az olcsó kiadású!

Brassóban a Kapu-u. 32., Maros-

vásárhelyen a Főter 36 szám alatt

azonnal keresse fel fiókjainkat,

ilyen olcsón harisnya és kötött-

árut csak most van igazán jó al-

kalma vásárolni.

HERCULES

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Erdély területére legjobban bevált vetőmagvakat, virágmagvakat, évelőnövényeket, tavaszi virágokat, rózskákat, virággumókat, futócsérjéket, ujdonságokat, legolcsóbban, portómentesen szállít, árjegyzék díjtalan. „Kertészeti”, Hoghiz, Târnava-Mare. 1713

Eladó gépek: 12 drb villanyhajtásos varrógép, 1 Damborgép, 1 ajórgép, Frații Stern, Arad, Str. Penes Curcunul. 1828.

Jókarban lévő nagy jég szekrényt vennék. Keresek kis étermi asztalokat és hozzávaló székeket. Szántó, Brassó, Curmatura 2. Margareta-villa. Telefon 591. 1905

Jókarban lévő jég szekrény eladó. Szántó, Brassó, Curmatura 2. 1906

Eladó! Elsőrendű préselt széna, nagyobb mennyiség. Lahni Heinrich kereskedő, Rupea. 1908

Eladó üzembépes gyapjúfűsülógép körtépővel és motorral. Kotsagh Sándor, Cozmeni, jud. Ciuc. 1909

VIZITURBINAT Francist 30—40 HP-vel, 3,2 m-es öntött és 0,4, 0,6 m-es vaskoszorús fagógaskerekeket keres megvételre Radvanszky, Sándor, dominic. 1910

Gyógyszertárt bérelnék Erdélyben, készpénz és ingatlan garancia mellett, ajánlatokat „Gyógyszerész” jelgére a kiadóra kérek. 1913

Állást keres

Most felszabadult kéménysoprósegéd állást keres. Cím: Zongár Mihály Baraolt. 1869

Állást nyer

Perfekt szakács, vagy szakácsnő kerestetik. Ajánlatok régi Mărzescu-kórház. Eforia pitalului, Municipal și Judean „Gh. Mărzescu”, Braşov.

Suche deutsches Fräulein als Erziehlerin zu 2 Kinder von 6 und 2 Jahren. Offerte an: Josef Kaufmann Sighet, Str. Gh. Şincai 10. 1896

Ügyes elárusítóleány, aki a női confectio szakmában jár-tas, kerestetik. Cím: A. B. C. Textil, Kolostor-utca 3. 1903

Keresek két elsőrendű formázót. Gustav Wilhelm, Sibiu, Str. Rotarilor No. 5. 1907

Vegyes

Impotensek bizalommal küldjenek válaszbélyeget. Garantiált, biztos eredmény. „Laboratorium” Braşov, Str. Brătianu 64. 1883

Gazdasági tanácsadó!

A gyömolcskerteszet elemei

Különbö tekintettel a gyümölcsfák betegségei elleni védekezésre, 53 rajzzal. Irta

Dr. BERNATSKY JENŐ

Ára 120.— Lei.

Kapható a Brassói Lapok könyvostályában. Brassó, Kapu-u. 56—58., az udvarban.

Akarja-e tudni, mi az igazi gobelin?

Szerezze be Tolnai Károlynak, a kiváló magyar műtörténésznek, a hamburgi egyetem volt tanárának „Ferenczy Noémi” című könyvét, amely most jelent meg az „Ars Hungarica” negyedik kötete gyanánt. A szép kiállítású mű 30 oldalnyi szöveggel és 33 képmelléklettel teljes képet ad a modern képzőművésről a világhírűvé lett nagybányai zseni művészetének ismertetése és méltatása által.

Nem lehet helyes fogalma a modern gobelinről, amíg meg nem szerzi ezt az értékes művészeti könyvet.

Nagyszerű husvét ajándék!

Ára díszes vászonkötésben 180 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Károly király-utca 56—58.

Méhészet gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Irta: IGNÁCZ S. 122 szövegrajzzal, 260 oldal ára 120 Lei Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

Ha bármilyen könyvre

van szüksége, legyen az regény vagy szakkönyv, szindarab, divatlapp, vagy kotta, forduljon bizalommal a Brassói Lapok Könyvostályához, Brassó.

Női divatszalonok Férfi divatszabók Női kalapszalonok

gyermekruha varrodák, fehérneművarrodák figyelmét felhívjuk arra, hogy a legújabb

tavaszi és nyári divatlapok

igen nagy választékban kaphatók a Brassói Lapok Könyvostályában

Március 31-én déleőtt Satu-Maren bírói árverésen, a központi bank, megfelelő épületekkel, felszereléssel ellátott üzembépes

JÉGGYÁR eladatik, előnyös fizetési feltételekkel — Információt ad a Szatmárvármegyei Takarékpénztár R-T. Satu-Mare